

ՌԱՏՆԻԻՄԱ

ՏԻՆԻ, ԱԽԼԱԳԻ, ՖԵՆՆԻ ՎԷ ՄԻՅԱՍԻ ՀԱՖԹԱԼԸԳ ՂԱԶԷԹԱ

ՃԻԼՏ I

ԻՍԹԱՆՊՕԼ, ՅՈՒՆԻՍ 29, 1911.

Ն⁰ 27

ՊԵՆՏԻ ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ՀԱԳԻԳԱԹ ՄԻՅԱՐԸ

Պիր շէյին հագիգաթ օլտուղունա տաիր
զաւէ էմնիյէթ Ի ֆիքրիյէ նա՞սը հասը
օլուր: Պու սիւալա վերէնէիմիզ իւք ճէվապ
շու տըր, օ շէյին հագիգաթ օլտուղունա
պէն ֆենսիւմ գաննալլիս: Հագիգաթը
իննան րուհը տօղրուտան կէօրիւր: Էկէր
պէն պիր շէյին հագիգաթ օլտուղունա
տաիր ֆենսիւմնէ գաննալթ հասը էթմէզ
իսէմ, օ ապա պէնիմ իշին հագիգաթ
օլմազ: Էկէր պէնիմ ագլի գուվէթլէրիմէ
շիւպհէ էտէր իսէմ, պէնիմ իշին տիւշին-
մէք իմքեանարզ օլուր: Պէնիմ ագլըմ վէ
հագիգաթ տէյու պանա թագտիմ օլունան
շէյ, պիրիպիրինի թանրմալը տըրլար, գու-
նագլամալը տըրլար, հագիգաթ աննագ
պու շարթ իլէ միւմքին տիր: Պիր չօնուղա
«2 տէֆա 2 տէօրթ էտէր» տէրսին: Պու
տէտիյինի անըն ագլը իհաթա էթմէզէ,
տուրուր կէօրիւնէ պագար: Շիւտի իքի
փարմաղլարընը վէ թէքրար օ պիր իքի փար-
մաղլարընը պիր արայա կէթիրիպ 4 փար-
մաղլարընը անա կէօսթէրիպ, պունը
թէքրար էտէրսէն, պիր տէ չօնուղըն կէօզ-
լէրի փարլայարագ տէր, «2 տէֆա 2 տէօրթ

էտէր:» Հագիգաթը պուլտու: Տաիմա
պէյլէ տիր: Հագիգաթ իշին շարթ պէնիմ
գաննագլըղըմ, անլամագլըղըմ, օ շէյին ագ-
լըմա մուվաֆըզ օլմասը տըր: Պէնտէքի
ագլըն տիշարտաքի ագլը թանրմալը տըր:
Լաքին չօգ տէֆա ֆէրտ եանըլլօր: Նէս-
նէլէրին ալագասընը տօղրու կէօրէմէյօր:
Տիշարտա պիր սէս եօգ իքէն, սէս վար տըր
զանն էտիյօր. տիշարտա կէօրէնէք պիր
շէյ եօգ իքէն վար տըր պէլլէյօր: Եագըն
շէյլէրի ուզագ, ուզագ շէյլէրի եագըն
կէօրիւյօր: Հէր կիւն եանըլլարըմըզ հէմ
պիզ տօղրուլտույօրուզ, հէմ պաշգալար
տօղրուլտույօր: Պու եանըլլարըմըզ օ գա-
տար չօգ օլույօր քի, նիշէ տէֆա պիզ
պիզէ շիւպհէ էտիյօրըզ: «Ալտանըյօ՞ր մը
իմ», «Տիւշ մի կէօրիւյօրըմ» տէյու պիզ
պիզէ սիւալ էտէրիզ: Պու սէպէպտէն հա-
գիգաթա պիր միյար տահա պուլմալը իզ:

Պու իքիննի միյար շու տըր, պիզէ
հագիգաթ կէօրիւնէն շէյ, պաշգալարա
սա հագիգաթ կէօրիւննէշի սիր: Պէն
տույարըմ քի պիրի պօղագլըմա տարըմըզ
պէնի պօղմաղա չալըլլօր: Անըն էլինտէն
գուրթուլմագ իշին չապալար իքէն կէօ-
զիւմիւ աշար պագար իմ քի եաթագտա
եաթըյօր իմ, վէ եանըմտաքիլէր րահաթ
րահաթ ուլույօրլար: Պիլիւրիմ քի եանըլ-

մըշ իմ: Պիր սէս իշխտիրիմ. եանրմոտքի-
լէրէ «Սիւղ տէ իշխթտինի՞զ մի», տէյու
սորարըմ: «Խայր» տէրլէր: Օ զէման պի-
լիրիմ քի, գուլաղըմ չընլամըշ: Լաքին
այնի ալամէթի տիկէրլէր տէ պէնիմ իլէ
կէօրիւրլէր վէ տույարլար իսէ, օրասա
պիր հագիգաթ պուլունսուլունա էմին օ-
լուրըմ: Տէմէք քի հագիգաթ պէնիմ
աղըմ իլէ պէրապէր տիկէր աղլարըն տա-
խի խարիճի պիր աղլա մութապըգ օլմա-
սը իլէ մալիւմ օլուր:

Լաքին պաղէն պէնիմ կիպի պաշգալար
տա եանրլըյօրլար: Պիր քիմնէ քէնտի
եալանլարը իլէ պէնի ալտաթտըղը կիպի
պաշգալարը տա ալտատա պիլիյօր, պէ-
նիմ պաղը ալամէթլէրի վէ ալագալարը
եանլըշ կէօրտիւլիւմ կիպի պաշգալարտա
անլէրի եանլըշ կէօրէպիլիյօր: Օ հալ-
տա պիր չօգլարըմըզ պիրլիքտէ եանրլա-
պիլիյօրիլ: Վէ հէփիմիլ պիրտէն «Ֆիլան
չէյ պէօլլէ տիր», տէյու իսրար էթսէք տէ
եինէ եանրլըմըշ օլույօրըզ: Մէսէլա առէմ
սէմալի ճիւմլէրէ պաղարտա, քէնտի տու-
լույօր վէ ծնլար տէվր էտիյօր կիպի կէօ-
րիւնիւր: պիր չօգ առէմլէրէ տէ պէօլլէ
կէօրիւնիւյօր, պինաէն ալէյհ տէհրլէրճէ
միւստէթ պիւթիւն նէվի պէնի պէշէր
տիւնեա տուրույօր վէ էճրամը սէմալիյէ
տէծնիւյօր տէտիլէր: Լաքին ծնլար պէօլլէ
ինանաղըլարը իլիւն օ շէյ հագիգաթ օլ-
մատը: Ճիւմլէ առէմլէրին էօլլէ ինանմա-
սընա րաղմէն եինէ տէվր էտէն տիւնեա
իտի: էօլլէ իսէ հագիգաթը թային էթ-
մէք իլիւն պաշգա պիր վասըթայա իհթի-
յաճ վար տըր: Պու իսէ ինթիգաս եանի
գրիթիգաս տըր:

Պէն վէ պէնիմ իլէ պէրապէր պիր չօգ
քիմսէլէր պիր գաղիյէնին հագիգաթ օլ-
տուլունա գալիէն ինանըր իսէք, լաքին
պիր քիմնէ կէլիպ տէ պիլիմ պու գանը-
շըմըղը թէնգիտ եանի գրիթիգա էտէ-
րէք, անըն պիր թագըմ ումումի էսաս-

լարա մուլայիր օլտուլունը կէօթէրիր իսէ
օ զէման ճիւմլէմիլ տէ պու եանլըշ ֆիթ
րի թէրք էթմէյէ մէճպուր օլուր իլ:

Լաքին ինթիգատ նէ՞ տիր: Ինթիգատ
ֆարզ էտէր քի պէն, սէն, վէ հէք քէս վէ
խարիճի ալէմ եէքիւնէն պաղը էսասլարա
թագիլիլ քի, օ էսասլարա գարշը իլիէնի-
լէն հէր շէյ եանլըշ օլուր, վէ գապուլ
էթտիլիմիլ շէյլէր օ էսասլարա մուվաֆըզ
օլուրտա հագիգաթ օլտուլունա էմին օ
լապիլիլիլ, հաթթա էյէր պիր թէք քիմնէ
գալգար տա պիր պիւթիւն միլլէթին եա
պիր պիւթիւն նէպին գապուլ էթտիլիլ ֆի-
լան շէյլէրին՝ ֆիլան ֆիլան էսասլարա մու-
լայիր օլտուլունը կէօթէրիր իսէ օ զէման
պու թէնգիտ վասըթասըլա օ միլլէթ վէ
նէսլ քէնտի ֆիլլիլին տօղրուլտուր, վէ
հագիգաթա րիւճու էտէր: Վագատ ին-
թիգատտա տա տիգգաթ օլունաճագ պիր
շէյ վար տըր: Պաղէն առէմլէր թէնգիտ
էտէլիմ տէր իքէն՝ էսասի օլմայան շէյլի
էսասի տէյու իլան էտէրլէր: վէ պիւթթա-
պի թէնգիտլէրի տէ եանլըշ օլուր: Կէօ-
րիւյօրսընըզ քի պուրատա տա տիգ-
գաթ էթմէք լաղըմ տըր: Թէնգիտ սալթ
պիրինին գալըզ «Շու շէյ էսաս տըր,
պու էսասա կէօրէ սիլին չու գանըլընըզ
եանլըշ տըր», տէմէսի պիւթմէզ:
Օ շէյին էսաս օլուպ օլմատըղը անլալըմա-
լը տըր: Պու իսէ անճագ միւլաքէրէ վէ
միւլահաստէ իլէ միւմքին տիր:

Լաքին եսաս նէ՞ տիր: Պէն սէն վէ
պիւթիւն ալէմ թէսատիւֆի պիր ալէմ
օլմայըպ, անճագ պիր աղլ էսէրիլիլ:
Ճիւմլէ մախլուգաթ տիւլիւնէն պիր աղ-
լըն ագիլանէ էսէրի տիր, մագուլ պիր
ալէմ տիր: Պու մագուլ ալէմպաղը մագ-
սէտլէր, պաղը հագիգի ալագալար վէ
ագիլանէ թէրթիպլէր իւլէրինէ գալիւ վէ
վէ մէվճուտ տըր: Իմօի պու իլք աղլըն
իլլէմէք ուսուլարը պու ալէմին մէվճու-
տիլլէթ ուսուլարը տըր: Վէ պու ալէմ տիգ-

գաթի վէ վասի պիր նօգթաի նազար-
տան պագար խէք օ էսասլարը անլայա-
պիլիլիլ, քէշֆ էտէպիլիլիլ: Պու էսաս-
լարը պուլուպ օնլարը միւնթազամ պիր
սուրէթտէ իֆատէ էթմէքիլիլ իլմ տէնի-
լիր: Մէսէլա ըուհլար տալիքսինտէ կէօ-
րիւլէն էսասլար մէճմուհինէ իլմ ի ըուհ տէ-
նիլիր, ճէսէտ թէրքիպինտէ քէշֆ օլունան
էսասլարա իլմ ի հայաթ աէնիլիր, թէֆէք-
քիւր ֆիլիլինտէքի էսասլարա իլմ ի ման-
թըգ տէնիլիր: Իմտի հագիգի ինթիգատ
պու իլմէրճէ մուհագգագ վէ մալիւմ
ատտ օլունան էսասլար իլէ մալիւմաթլա-
րմըզը թասհիհ էթմէք տէմէք տիր:

Լաքին ատէմէր նիչէ տէֆա պու է-
սաս թապիր օլունան ալագալար իլէ օղ-
րաչըր իքէն խայալի պիր հալ քէսպ էտէ-
րէք քէնտի միւլահագալարընը խարիճի է-
սասլար զանն էթմէք թէհլիքէսինտէ պու-
լունուրլար: Պու թէհլիքէնին էօնիւնիւ
ալմագ իչին գուլանըլան միյար վէ միւէս-
պիր վասթթա թէճրիպէ տիր: Սէօզ իլէ փի-
լավ պիլմէզ. իճրաաթ լազըմ արը: Տէնիլէն
շէլէր սընանըլըր, էկէր հիւսնի նէթիճէ
վէրիւտէ նէ՞ ալա, եօգ խէ խայըր եօգ,
վէ հէփ օ ֆիքըլէր թէրք էտիլիր:

Պիր ֆիքըր, պիր էսաս հագիգաթ օլ-
մագ իչին պիլ ֆիլիլ հէմ ֆէրտին հէմ
նէվ ի պէնի պէշէրին հայաթընը թէրֆի
վէ թէվսի էթմէյէ քիաֆի օլմալը տըր:
Ֆէրալէրի տահա էյի էտէն, ալիլէրի տա-
հա մէսուտ գըլան, միլլէթլէրի տահա
ղիյատէ զէնկին վէ մուամմէր գըլան, պիւ-
թիւն պէշէրիլէթին հայաթ վէ սէլամէ-
թինի թէէմլին էտէն շարթլար քէնտի սէ-
մէրէլէրի իլէ հագիգաթ օլտուգլարընը խ-
պաթ էտէրէր:

Իմտի շախսի գանըչըն տիկէրլէրին
թէճրիպէսի իլէ թէէքիտ էտիլմէսի, վէ
նիթիգատ վէ թէճրիպէ իլէ թաստըգ է-
տիլմէսի հագիգաթըն էն էմին միյար
սայըլապիլիր:

Յ. Գ. Դ.

ՔԻԼԻՍԷ ՎԷ ՃԷՄԱԱԹ

ՍԱ. ԽՕՑ

ԷՐՄԷՆԻ ԳԱԹՕԼԻՔԼԵՐԻՆ ՄԷՍԷԼԵՍԻ

Էրմէնի Գաթօլիքլէրին Կ— Փաթրիգի
Թէրգեան հազրէթլէրի քէնտի ճէմաա-
թընա Բօմատան կէօնտէրտիլի մարուֆ
Կոնդակտա շէօյլէ տէմիլ տիր, «Իմտի էմր
էտէրիլ քի, աշխատհակաւար եկեղե-
ցական իշխանոքիւնա վէ անըն նէրկա-
յացոռցիլինէ միւթի օլտունլար, զիրա պի-
զիմ արամըղտա հէր պիր ժողոպ վէ ճէ-
մաաթտան հէր շախ եալընըզ անա մէր-
պութ օլմալը, վէ հէր պիր գանուն վէ
նիզամ, իտարէ վէ հիւքիւմէթ անա պրա-
գըլմալը տըր»: Գաթօլիքլէրին Ազգ. Երեսի.
Ժողովը պու պէյանաթտան միւթէէս-
պիր օլարագ պիր թահրիրաթը ու-
մումիլէ իլէ անա գարչը փրօթէսթօ էթ-
միլլէր տիր:

Լաքին շունը պիլմէլիլիլ քի Ազգ. Ե-
րեսիփոխանական Ժողով պուրատա եալընըզ
Թէրգեանա գարչը տէլիլ, անճագ պիւ-
թիւն Գաթօլիք քիլիսէսինտէ ֆաիլ օլան տա-
հա պէօյիւք պիր իրատէթէ եանի Օնունճու
Պիոս Փափանըն իրատէթինէ գարչը միւ-
ճահէտէ էթմէքտէ տիրլէր:

Մարուֆ Ինկիլիլ մէճմուաի մէվգու-
թէ օլան Գօնթէմիօրէրի Բիլիլինին Ապրիլ
վէ Մայիս նուսթէլէրինտէ Կրանպիլ
նամ պիր զաթ, «Մուգատտէս Աթոռըն
մէպէք ի խարիճիլի» սէրլէվհասը թահ-
թընտա իքի պէնա նէչը էտիպ, պիրինտէ
13իւնճիւ Լեւոն Փափանըն վէ տիկէրինտէ
անըն խալիֆի 10ընճը Պիոս Փափանըն խա-
րիճի մէպէքի հագգընտա մալիւմաթ վէր-
միլ տիր: Միւմաիլէյհին խոտիառընճա
13իւնճիւ Լեւոն Փափա պէօյիւք պիր
տիվլոմաթ օլտուղու իչին փափա-
լըղըն սիյասի նուֆուզ ու թէէսիրինի
թէքրար էլտէ էթմէք մագսէտիլլէ տիւ-
վէլ ի մուազզամա իլէ միւնասիպէթլէր

փէյտա էյլէտի : Դըրալար վէ իմիէրա-
թօրլարլա միւզաքէրաթտա պուլունուպ,
պէօյիւք հիւքիւմէթլէրտէ օլան ֆըրգալար
վէ տիփլօմաթլար իլէ ուզլաշարազ ան-
լէրտէն Գաթօլիքլիք վէ Գաթօլիք ճէ-
մաաթլար լէհինտէ միւսաատէլէր ալ-
տը , հաթթա հիւքիւմէթլէրին ֆըրգա-
տափալարլնտա ազիւթ թէէսիւրաթ իլլէթ-
տի, պէօյիւք րօյլար օյնատը : Խուսուսա
իթթիհատը Միւսէլլէսէ իլէ ուզլաշար Ալ-
մանիա վէ Ալիթրիատա պէօյիւք իլլէր
կէօրտիւ : Վէ լաքին 10ընճը Պիտ ֆափա
քիւրսիւյէ չըղընճա , քէնտի սայիֆինտէն
տաւհա զիյատէ սատէտիլանէ տինտար օ-
լարազ , եինէ տէ փափալըղըն սիյասի նու-
ֆուզընը իլլէրի սիւրմէյէ միւրատ էյլէտի
խէ տէ , Լեւոն ֆափանըն մէսլէյիւի թա-
զըպ էթմէյիպ քէնտինէ մախսուս պիր
ուսուլ թութար : Փափալար չօգտան պէրու
հիւքիւմէթլէրին ումուրը սիյասիյէսի իւ-
զէրինէ գօնթրօլ եիւրիւթմէք իտախասընտա
պուլունմուշար իսէ տէ , հիւքմտարլար իլլէ
քէնտիլէր արատընտա խուսուսի էլլիլէր
պուլունտուրմազ ուսուլունը էլվէլա Դինճի
Գրիգոր փափա իհատա էյլէտի , 13իւնճիւ
Լեւոն պու ուսուլը իթթիլազ էյլէտի իսէ
տէ , 10ընճը Պիտ պէօյլէ եափմաաը : 0
քէնտիսինին գաթի գանրլարլընը գուվ-
վէթլի իրատէթինին զօրու իլէ իլլէրի
սիւրմէք իսթէյիպ նէթիճէսինի հիտապ
էթմէյէրէք պիր թէք քիմնէնին եանի Գար-
տինալ Մէրի տէլ Վալըն իսթիշարէսի իլլէ
էն աղըր վէ մէսուլիյէթլի իլլէր կէօրմէյէ
չալըշմըշ տըր :

10ընճը Պիտ ֆափա՝ քիլիսէնին Գա-
թօլիք ֆըրգալարա հիւքմ էտէրէք պիւ-
թիւն տիւնեա սիյասիյաթլէնա նուֆուզ
իլլէթմէք կէրէք իտիլինէ ինանըր : Վէ
միւշարիլէյհին էֆքեարընճա աշխատիւակաւն-
լար՝ անճազ պիր օրտուըն աւքէրլէրի մա-
գամընտա Եպիսկոպոսլարըն եէտինտէ պու-
լունմալը տըրլար , պուշլար տա մէրքէզի

Աթոռըն զապթ ու իտարէսի թահթընտա
օլմալը տըրլար : Պիլճիւմլէ թէշքիլաթլարըն
մագսէտի էսասէն մէզհէպի օլմալը վէ հէր
մէմլէքէթին ճիւմլէ ժողոպլարը օ մէմլէ-
քէթին Եպիսկոպոսընըն թահթը իտարէ-
սինտէ օլմալը տըր : Պիլճիւմլէ Գաթօլիք
թէշքիլաթլար գաթիյէն իտարէ ի մուխ-
թարիյէյէ մալիք օլմալը Եպիսկոպոսլար
եէտիլլէ իտարէ օլունմալը տըրլար : Հաթ-
թա փարլամէնթօ ֆըրգալարը պիլէ էսա-
սէն քիլիսէվի ֆըրգալար օլմալը տըր : Պիր
սըրատա Պիտ տէմիշ ալի , « Պիլ Ալմա-
նիանըն Մէրքէզի ֆըրգալարըն սէվմէյօրըզ ,
զիրա օ սըրֆ սիյասի պիր ֆըրգա տըր » :
իլլէթ 10ընճը Պիտ ֆափանըն մէսլէք ի
խարիճիսի պու օլուպ , օ գալմլարըն մու-
հիթ վէ ահվալընը հիշ հիտապա ալմայա-
րազ անճազ իլլէմէյի պիլիյօր վէ ճէմաաթ-
լարտան պէս քէօր քէօրիւնէ իթաաթ թա-
լէպ էտիյօր » :

Շու հալտա Ազգ. Երեսի. Ժողով սայթ
թէրզեանըն քէյֆի պիր էմրի վէ Կոնզակը
էօնիւնտէ տէյիլ , անճազ պու կիւն պիւ-
թիւն Գաթօլիք ալէմինին իւզէրինէ իւհի
պիր՝ նուֆուզ իլէ իճրա ի հիւքմ էթմէք
իսթէյէն պիր Աթոռըն ըէյ ու իրատէթինին
հիւքմ ու գարարը գարշաընտա տուրույօր-
լար : Պազընըզ , պիննէֆօ ֆափա հազրէթլէրի
պաշգա սըրալարտա պու ֆիքրինի նասըլ
իֆատէ էթմիշ տիր : « Պիլիւիլ քի , պիլ
սիյասի մատտէլէրի տէ էլլէ ալըղըմըզ-
տա պազըլարընը կիւճէնտիլէճէյիլ... լա-
քին օ՝ քեամիլ հէյէթ ի իճթիմասիյէնին
եանի քիլիսէնին պաշը վէ միւտիլի տիր » :
« Քիլիսէ սիյասի ումուրա գարըշմազլա հու-
տուտունը թէճալուզ էտիյօր տէյէ քիլիսէ
ալէյհինտէ իսեան էտէն քիմնէ , պիննէֆօ
հազիգալթա իսեան էթմիշ օլուր » : « Քիլիսէ
քէնտիսին հաքիմիլք սըֆէթիլլէ Խրիսթի-
յան հաւմայնի իւզէրինէ հիւքմ էթմէյէ
սէլահիյէթի վար տըր » : Իլլէթ 10ընճը Պիտ
պու էսաս իւզէրինէ իլլէյօր , վէ Թէրզեա-

նրն մէսէյի վէ Կոնգակը պունտան ֆարգ-
լը էսաս իւզէրինտէ միւէսսէս տէյիլ տիր :
Լաքին Գաթօլիք ճէմաթլար փափա
հազրէթլէրինն պու մէսէյինի թապիպ
էթմէյօրլար : Կրանվէլ տէյօր քի, « 10րնճը
Պիտսն պու արզուսընա իլք մուգավէմէթ
էտէնլէր Գաթօլիքլէր օլտու : Ինկիլթէրա-
տա Եպիսկոպոսլար քէնտի ճէմաթլարընա
հիւքիւմէթին իշինի գարըչտըրան ֆըրգալար
թէշքիլ էթմէլէրինի թափիյէ էթմէքիլի
գաթիյէն ըէտու էթտիլէր... Ֆրանսատա
Գաթօլիքլէր քէնտի միլլի անանէլէրինէ (ա-
ւանդոթիւն) պու գատար մուղայի օ-
լան պիր մէսէյի եանի Եպիսկոպոսլարա
սիյասի նուֆուզ աթֆի էթմէքիլք ուսու-
լունու գապուլ էթմէքտէն իմթինա էյ-
լէտիլէր... Իթալիատա պիլէ էն էյի սընֆ
Փափա հազրէթլէրինն պէօյլէ սիյասի իշ-
լէրէ գարըչմասընտան տօրայլ մահզուն օլ-
տուլար : Տահա եազընլարտա փափա հազ-
րէթլէրինն Զէմանէփէրվէրլէք ալէյհինտէ
Ալման փափազլարընա եէմին էթտիրմէսի
Ալմանիա պաշ վէքիլինն Փարլամէնթօտա
չէտիտ լիսան իլէ պէյանը էֆքեար էթ-
մէսինէ սէպէպիյէթ վէրտի : Սէվինիլի
քի էրմէնի Գաթօլիք պիրատէրլէրիմիզ
տաիսի շու միւնասիպէթլէ պու եանլը
մէսէյէ գարչը պու գատար չէտիտ պիր
լիսանլէ փրօթէսթօ էտիպ ա խառնակաւն
էհալինն վէ ժողովըն հուգուգընը պէօյ-
լէ պիր թէարրուզա գարչը միւտաֆաա
էյլէմիլլէր տիր : Շայէտ Թէրզեան սօնրա
սօնրա փափա հազրէթլէրինն թէէսիրի իլէ
քիլիսէաէ քէնտի սէօղիւնիլ իլէրի սիւրսէ
պիլէ, պու գատարը էյի պիր ալամէթ
վէ պէօյիք պիր քեար օլմուշ տըր :

Յ. Գ. Գ.

ԱՆՎԱԼԸ ՆԱԶԸՐԷ

Ազգային ժողով.— Ազգային ժողովըն
իճթիմալարը պաշար պաշամազ ֆըրգա-
լար արասընտա քէշաքէշ պաշամըն տըր :
Բէիս ազատան պիրինի սիւքիւթ էթտիր-
մէյէ չալըչմը վէ մուվաֆֆադ օլամայա-
րազ քէնտիսի մէհլիսի թէրք էտիպ կիթ-
մէյէ մէհպուր օլմըն տըր : Պունտան պիր
գաշ այ մուգատտէմ մէհլիտէքի ֆըր-
գալար արասընտաքի իլթիլաֆի էօյլէ պիր
հալ ու հէյէթ քէսպ էյլէմիշ իտի քի,
մէհլիտէ անճադ մուխալէֆէթ վէ միւ-
նազաա վուգու պուլուպ հիշ պիր իշ կէօ-
րիլմէմէքտէ իտի : Պու աթալէթին էօ-
նիւնիւ արմադ իշիւն մէհլիս պիր միւտտէթ
թաթի, էտիլմիշ վէ պու էսնատէ պիր ի-
թիլաֆի հուսուլունա սայ էթմէյէ հէր իքի
թարաֆտան վատ էտիլմիշ իտի : Իւմիտ
էտիլիյօր իտի քի պու էսնատէ հէր իքի
թարաֆ ումուլ միլլէթին մէնֆաաթը ի-
շիւն պիր ֆէտաքեարըղա ըազի օլարազ
միլթթէհիտ պիր մէսէք իթթիլազ է-
տիլէճէք վէ մէհլիս իշէ պաշատըրգտա միլ-
լէթին ումուլը սուհուլէթլէ թէսվիյէ էտի-
լէճէք տիր : Լաքին միլլէթ պու իւմիտինտէ
մէյուս օլտու : Իշէրիլէրտէ միլլէթին ահ-
վալը Ազգ. ժողովըն ճիտտի տիգգաթ վէ
մուավէնէթինի թալէպ էտէր իքէն, եինէ
իշէ պաշանըլարգտա այնի միւշքիլաթ զու-
հուր էյլէտի : Անլալըլարըղնա կէօրէ՝ պու
տէֆա միւշքիլաթ շուրատան նէշէթ էթ-
միշ տիր քի վուրչուքիւնտա «Ազատական»
թապիր օլունան ֆըրգատան անճադ պիր
ազա պուլունտուրուլմուշ, օ տա իւթիֆա
էյլէմիշ տիր : Խիկէր ազալար հէֆ «Մէր-
քէզի» ֆըրգատան թային օլունմուշ տըր :
Տէմէք օլույօր քի մէհլիտէ եինէ էսքի
մէսէք տէվամ էյլէյէճէք եանի Մէրքէզի-
լէր Ազատականլարըն էֆքեարընը հիսապա
ալմայարազ իշի իլէրի սիւրմէյէ չալըչա-
ճազլար, Ազատականլար տա քէնտի մագ-
սէտլէրինի իլէրի սիւրմէք իշիւն թէհատա

վէ սօփա մէսլէյինի թագիպ էտէճէքէր : Պու. Եօլտա իսէ հիշ պիր իշ կէօրիւլէմէյէճէյի պէտիհի օլտուղունտան շու հալտա միլլէ-թին քէնտի ներկայացուցիլէրինին մուա-վէնէթինէ էն զիյաոէ միւհթամ զուլուն. տուղու պիր անտէ, հիշ պիր մուավէ-նէթ վէ խըտմէթ իֆա էտէմէտիքտէն մա-տա, միլլէթին իսմինէ հաղարէթ կէթի-րէրէք միլլէթ արաւընտա իլթիլաֆ հիւ-սինի տահա զիյատէ թէշվիդ էյլէյէճէք-լէր տիր :

Անասօրուսա արագի մէսէյէսի. — Իւմիա էտէլիմ քի Արնավուտուգ մէսէ-լէսի արթըգ հալլ ու թէսվիյէ էտիլէպի-լէճէք, վէ օ թարաֆտան հիւքիւմէթէ զիյատէ պաշ աղըըսը չըգմայաճագ տըր : Պու մէսէլէսէ էսէֆ էտէճէք պիր շէյ վար իսէ օ տա շու տըր քի, թա կէշէն սէնէ-տէն, Փարլամէնթօտա պաղըլարըն թափի-յէ էթտիլի կիպի, օրտուտան էվվէլ հիւ-քիւմէթ թարաֆընտան պիր գօմիսիօն կի-տիպ՝ անլէրին տէրալէրինի վէ թալէպլէ-րինի սիւալ էտէրէք, պիր սուրէթ ի թէս-վիյէ պուլունմատը : Իմտի պու գատար գան տէօքիւլմէզտէն վէ էվրօփա միւտա-խէլէսի վուգու պուլմազտան իշ պիթսէ իտի, պիզիմ իչիւն տահա ֆաիտէլի վէ տահա շէրէֆիլ օլմա՞ղ մը իտի : Լաքին նէ իսէ, հէլէ օ իշ տալի շիմտիլիք թէսվիյէ էտիլմիշ տիր սայալլմ : Լաքին աճէպա շու Անասօրու մէսէլէսի նա՞սըլ հալլ ու թէս-վիյէ օլունաճագ տըր : Պու տա մը Ար-նավուտուգ սաֆհէլէրինտէն կէշմէլի տիր : Օրտուլար, գաթլ ու գրթալլար, էվրօփա միւտախէլէսի վէ սօնրա էհալիյէ «Տէրտի-նիզ նէ՞ տիր» տէյու սօրմալար, վէ գօ-միսիօնլար վէ սօնրա սօնրա իսլահաթլար ! Լաքին պու մէսլէք իշէ կէլմէյօր : Սաթ-վէթի Օսմանլը օրտուլարընըն, սօնու սօ-նու Արնավուտ եա Պուղար չէթէլէրինէ Արապ եա Բիւրտ պէյլէրինէ զպլէպէ չա-

լաճաղընը պիլֆիլ իսպաթ էթմէյէ իհ-թիյամ Եօգ տըր : Տիւվէլ ի մուազզամա իլէ օղրաշան օրտուլարըմըգ, քէնտի հուտու-տը տախիլինտէքի գապաիլ իլէ պիլաշիւպհէ օղրաշապիլիք : Լաքին պու հալլար պիր չօգ ճիհէթլէրտէն պիզէ զիյան էտիյօր : Օր-տումուղուն տախիլտէ մէշուլ օլմասը էվ-վէլա պիզի մատաէթէն զաիֆլէնտիրիյօր . պու օրտուլարըն հարաքէթլէրի փարա իլէ օլուր : Սանիէն պու հալլար պիզտէ մանէ-վի զաաֆ հասըլ էտիյօր . էհալիմիզ մէշ-րուլթիյէթին թալէպ էթտիլի իտարէ ի նէֆտի էօյրէնէմէյօր : Սալիսէն էհալինին մէշուլթիյէթէ իմանը զաիֆլէշիյօր . իտա-րէ ի մէշուլթէ մէմէքէթտէ ասայիշ վէ սէրվէթ եէրինէ պիր հալլը հարպ վէ պի-հաստ մէսարիֆ մէյտանա կէթիլտի տէ-յու պիր գանըլ հասըլ էտիյօր : Նիհայէթ իւլ էմր խարիճտէն միւտախէլէյի պատի օլարապ հէմ պիզիմ տէվլէթլէր էօնիւնտէ իթիպարըմըղը տիւշիւրիւյօր, հէմ տէ միլ-լէթճէ իզզէթ ի նէֆտիմիզ զիյան չէրէյօր : Պու շէյլէր հիսապա ալընարապ, պիզէ կէօրիւնիւր քի պու կիւն Անասօրուընըն ա-րագի մէսէլէսին տէրհալ հալլ ու թէս-վիյէ էթմէք, ծուռ տա օրտու վէ ապէր իլէ տէյիլ, եախօսա էհալիլի քէնտի հալընա թէրք էթմէք իլէ տէյիլ, անճագ պիլա թէէլիւր պիր մուգթէտիր գօմիսիօն իրապ էտէրէք, վէ ապ եէրինտէ մէսէլէլէրի թէֆ-թիշ վէ թէհարրի էտէրէք պիր սուրէթ ի թէսվիյէ պուլմազլէ իճրա օլունմալը տըր :

Բիշազ փաշա. — Մըսրըն էն մէշուր սիյասիյունընտան մէշուր Բիշազ փաշա կէշէն հաֆթա վէֆաթ էթմիշ տիր : Միւ-շարիլէյ 1835տէ Մըսրտա տօղմուշ օլուպ 2էրքէզնէսլինտէն իտի : 14 սիննինտէ մալիյէ նէզարէթինտէ պիր իշտէ իսթիլատամ էտիլ-միշ օլուպ թա կէնճիլինտէ անըն ազլի գապիլիյէթլէրի նազարը տիգգաթ ճէլպ էյլէմիշ տիր, իսմալի փաշա զէմանընտա

Մըսրըն տախիլիյէ նազըրը օլմուշ, հաթթա
Խամաիլ փաշա քէնտի ալաճագլըլարը թա-
րաֆընտան սըգըշտըրըլարգտա Բիյազ ու-
մուրը մալիյէյի թէրթիպ վէ թէսվիյէ
էթմէյէ տալէթ էտիլմիշ տիր: Թէվֆիզ
փաշանըն էյամընտա պաշ վէքիլ թային
օլունմուշ վէ Արապիինն իսեանը վազթը-
նատէք տէվամ էյէմիշ: Արապի փաշա
փարթիսի քէնտիինն ազլընը թալէպ էթ-
մէսի իւզէրինէ էվրոփայա ֆիրար էթմիշ
իսէ տէ, Խնկիլիլէր Մըսրը իշղալ էթտիք-
լէրինտէ ալտէթ էյէմիշ, վէ Նուպար փա-
շանըն ազլը իւզէրինէ եինէ քէնտի պաշ
վէքիլ օլմուշ տըր: 1894տէ պաշ վէքեա-
լէթաէն իսթիֆա էթմիշ օլուպ օ վագըթ-
տան պէրու իշտէն չէքիլմիշ տիր: Լօրտ
Գրոմէր Բիյազ փաշանըն իգթիտար վէ
էնլիյէթինն թագտիր էյէմիշ տիր: Մը-
սրտա էճնէպի Նուֆուզունա մուխալիֆ
պուլունմուշ իսէ տէ, անըն հագիգի միլ-
թիէրվէրլիյի Խնկիլիլէրին պիլէ թահ-
սիննի պատի օլմուշ տըր:

Խնկիլթէրուսա քէթէվիլիւճ. — Պու
կէչէն հաթթանըն Փէնճէնպիս կիւնիւ Խն-
կիլթէրու գրալ վէ գրալիշասընըն թաճ-
լանմագ մէրասիմի Լօնտրատա միպի նա-
մէսպուգ տէպտէպէ իլէ իճրա էտիլմիշ օ-
լուպ, մէգքիւր վագըլայը Խնկիլիլէր տիր-
եանըն հէր թարաֆընտա մէսէրէթլէ վէ
պիր չօգ զիյնէթլէլէ զիքը էյէտիլէր: Ֆիլ-
վագը օլ միւհթէչէմ միլլէթ իշիւն քէնտի
սէրվէթ վէ սալթանաթլարընըն ազամէ-
թինէ լայըգ պիր շաշաա իլէ պու մէրա-
սիմի իճրա էթմէլէրի տէլէր: Լաքին պու
մէրասիմտէ պիզիմ տէ մէրագ վէ տիգգա-
թըմըզը ճէլպ էտէն ճիհէթլէր վար տըր:
Էվվէլա Խնկիլթէրու էօթէտէն պէրու
Խիւրքիանըն խալիս տօսթու պուլունմուշ,
վէ շու տէվրի մէշրութիյէթտէ պու տօսթ-
լուղընը տահա ճիտտի պիր սուրէթտէ
թէէյիտ էյէմիշ տիր: Սաճիէն, Խնկիլ-

թէրու՝ մէշրութի պիր միլլէթ օլմաղա չա-
լըշան շու մէմլէքէթիմիզէ տաիմա միւնասիպ
պիր մօտէլ օլմուշ տըր: Խնկիլիլ գրալար,
խուսուսա Վիգթօրիտ գրալիշանըն էյա-
մընտան պէրու, հիշ պիր սիյասի ֆըրգա
թարաֆընը թութմայարագ տաիմա պիւ-
թիւն միլլէթին անասըրը միւխթէլիֆէսինի
պիրիպիրինէ մուհապպէթ վէ իթթիհասա
րապըթալարըլա պաղլայան պիր գուվվէթ
մէրքէզի օլմուշ տըրլար: Պիզիմ շիմտիքի
Սուլթանըմըլ տա պու խուսուսա Խնկի-
լիլ գրալարընըն մէպլէքինէ միւշապիս պիր
մէպլէք թագըպ էթմէքտէ պուլունմագլա
ճիւմլէյէ սէվիլիլ օլմուշ տըր: Վէ ֆիլ-
վագը Խնկիլիլ փարլամէնթօսընտան, անլէրին
ֆըրգա ուսուլարընտան, անասըրը միւխթէ-
լիֆէյի իմթիզաճ էթտիրմէք ուսուլարըն-
տան, մաթպուաթ վէ սաիր տաիրէլէրին-
տէն մուֆիտ տէրպէր ալապիլիլիլ: Պիզճէ
մէմլէքէթիմիզ իշիւն էն էմին թարիզ Խն-
կիլիլ մէպլէյինն թագըպ էթմէք տիր:
Շու հալտա պու միւհթէչէմ միլլէթին
եէվմի մէսուտընտա պիլ անլէր իլէ պէ-
րապէր մէսուտ պուլունմըլըլ տըր:

Սըր Ուիլլըմ Բամսէյ Բատիյումուն պիր
օնգիյասընըն ֆիյաթը շիմտի 2,100,000
տալէր (480,000 Օամ. Լիր.) Խալիյինն իլան
էթմիշ տիր: Պու իսէ պուլունտան թագրի-
պէն պիր սէնէ էվվէլ քէնտիինն պէյան
էթտիյի ֆիյաթտան ճիւզի պիր մըգտար
եանի 85,000 Օամ. լիրա էքսիք տիր: Կէ-
չէն սէնէ տիրեաա անճագ պիր լիպրա
Բատիյում պուլունտուղու զիքը օլունույօր
իտի: Շիմտի իսէ եինէ անտէն չօգ զիյատէ
տէյիլ տիր: Լօնտրատա վէ փարիզտէ Բա-
տիյում իշիւն պանգալար քիւշատ էտիլմիշ
օլուպ $\frac{1}{100,000}$ կրամ Բատիյումու եէվմիյէ
200 տալէր ֆաիլ իլէ իգրազ էտիյօրլար
իմիշ:

ՍՈՒԽԱՊԵՐԱԹ

ՍԷՆ ՏԷ ՔԷՆՏԻՆԻ ՍԸՆԱ

(Կ. ՓԱԹՐԻԳ ԹԷՐԶՅՈՒՆԱ)

ՏՕԳ. Ա. Ս. ՆԱԳԱՄԵԱՆ

Սէնտէն էվվէլ չօղլար պու զէմանըն ագընթընը տուրտուրմաղա չալըչալար, օլմասը... սէն տէ համլէնի սընա... : Օն պէշ սէնէտէն պէրու սէնի թանըրմ, թալիմի պիր բուհպան, ճիտի պիր ինսան, տուղուլու պիր էրմէնի տէյու սանա հիւրմէթ էտէր խտիմ : Երմի պին աթ գուվվէթի իլէ գօշան պիր գաթարըն էօնիւնէ տուրաճագ գատար սատէտիլ օլտուղունը պիլմէզ խտիմ :

Սէնի աճըրմ, սէնին իչիւն փիղան էտէրիմ : Ատանա աթէչլէրի իչինտէն պիր կէօմլէք իլէ կէչիպ, անը երյգայըպ գուրուտարագ կիտիյինտէ սանա պու գատար աճըմասըմ. իթթիսարմ. քէտէրիմէ զալիպ խտի : Գանլար իչինտէն, գուրչունլար թուփանընտան գուրթուլտուն, տահա սաղլամ, տահա թէմիզ վէ տահա նէճիպ օլարագ չըգտըն : Լաքին չիմտի քէնտինի խըղընտան աթէշ քէսիլմիշ թէքէրլէքլէր ալթընա աթըյօրսըն, փարէ փարչէ օլաճագսըն, զէվալլը թէրգեան :

Օթուրտուղուն մագամընտան կէօղլէրիսի գալըրըպ Եըլըղա պագ : Պու ագընթընըն էօնիւնէ սէտա չէքմէք իչիւն միլիօնլարըն թէասիւպիւնի, օրտուլարը, սիւնկիւլէրի, խափիյէլէր ալայընը իմտատա չաղըրըպ 30 սէնէ չապալատը, պարպարըղըն հէր պիր վահէթի իլէ մուգավէմէթ էյլէտի. նէրէտէ գալար : Քիտփէսի մահվ օլմուշ, իսսիզ գալըր : ... սէրլէլէրէ մէսքէն օլմուշ արը : Սէն իսէ զաիֆ փարմագլարընտան սուտուր էտէն կոնդակլարըն իլէ անը տուրտուրմաղա նափիլէյէ չապալայօրսըն... :

Թարիլս սահիֆէլէրինի չէվիր, պաշտան

պաշա պու չապալայըլարըն գայտը իլէ տօլու տրը, հաշկըսը տայանապիլտի : Պու սէյլին էօնիւնտէ փարէ փարչէ օլմայան պիր գուվվէթ կէօթէրէպիլիմիսին : Սէն տէ թէճըրպէ էթ... :

Ուպուտիյէթ էթմէք իւզրէ կիթտիյին օլ էպէտի Շէհրէ աթֆըր նազար էյլէ : Պիւթիւն քիւրէի արզը տէմիր գօլլարը իլէ քէնաինէ բապթ էտէն Բօմանըն խալապալարըն, փարչալարըն սէյր էյլէ : Փօմիէօյար, Չէզարլար, Օգօստուլարտան պիր չէյ կէօրէպիլտի՞ն մի : Սաաթտա 24 միլ գօշան 40 պին թօնէլաթօլուգ վափօլը տիչլէրի իլէ տուրտուրմաղա չալըչան լէվիյաթան կիպի չարիսըն ալթընտա փարէլէնիպ մահվ օլտուլար : Սէն տէ քէնտինի սընա... :

Օ աղիմ չէհրտէ իքի աթլը արապայը պիր գօլու իլէ արգատան չէքիպ տուրտուրան Տրգատլարտան ճէսարէթ մի ալըյօրսըն : Պիչմիլէ, սաաթտա 80 քիլօմէթրուչան գաթարլարա պագ, պիր տէ շուինճէ տէրտ չէքմիշ գօլլարընա պագ, սօնրա սընա :

Տիւնեանըն հիւքմտարլարընըն սիւրիւնիւպ չըգտըղը օլ վաթիգանըննէրտիպանլարընտան սէն տէ սիւրիւնիւպ չըգտըն, վէ անլէր կիպի՝ սէճտէ էյլէտին. ճէսարէթին վար իսէ պաշընը գալըրըպ օլ գուպպէլէրի, քէմէրլէրի սէյր էյլէ. պու ագընթըյը տուրտուրմագ իչիւն նէ՛ գինճիլլէր, նէ՛ աթէչլէր, նէ՛ օրտուլար, նէ՛ թօմրուլար, իչքէնճէլէր սարֆ էյլէտի. նէ՛ գազանտը... վէ իչթէ սօն համլէսինի սընամագ իւզրէ սօն սիլահլարընը, անաթէմալարընը, էպէտի թէհտիպլէրինի սալըրըյօր, քի՛մ տինլէյօր : Սէն տէ օ սիլահլարը թէճըրպէ էյլէ, սօն նէֆէսինէ գատար աթ, լաքին օ կիտիյօր, զէման եուվարլանըյօր, պօշ զահմէթ :

Սէնի Ատանա խարապալարընտան գալըրըպ թա Իսթանպուլա փաթըրիգիք քիւր-

սիւսիւնէ օթորստան սէնի թագաւոր վէ թագիդ էլէյէն օլ գուվէթէ գարչը իւք ֆուրտաթ իլէ օմուզլարընը տայայան սէն օլտուն, աիւշիւնմէտին քի քէնտի քէնտինի էղիյօրսըն : Նիտկարանըն էօնիւնէ գումտան պէնտ եափան աաէմի կէօրտիւն մի, գումտա քէնտիտի աէ թէփէ թագլա եուվարլանըպ լիւճճէտէ զարգ օլաճագ տըր : շու էնէն մէֆրէթ պէտէնէ պագ : էլինտէքի գում երլընընա պագ, զայալար տայանտամըպ էրիտի, սէն մի տուրաճագսըն :

Զէքիլ, սէվկիւլիւ թէրզեան, կէրի չէքիլ, Վաթիդանըն շաշաա վէ տէպտէպէրի, թաճլար վէ միւճէվէրաթընըն վէ պինէրճէ էլէքթրիք զիյալարընը ինիքեալը կէօղլէրինիդի գամաշարըմը տըր կէօրիւնիյօր : Սագըն միլլէթ սանա Վաթիդանտան զիյատէ միւճթաճ տըր : Ատանա խալապալարը թաթթլարտան զիյատէ սիդէ միւճիպի րահաթ տըր, տուլ վէ էօքսիւլլէրին կէօղ եաշլարը սանա Վաթիդանըն էլմաա վէ ինճուլէրինտէն զիյատէ փարլագ ճէրլ պոխշ էտէրլէր :

ՍՕՍԻԱԼԻԶՄԷ ԻԹԻՐԱԶԼԱՐ

ՎԵՐ. Մ. Յ. ԳԵՆԱՃԵԱՆ

Սօսիալիզմէ գարչը իթիրազ էտիլմիշ տիր քի, օ աաէմլէր արաւընտան ըէգապէթի գալլըրարագ, ֆէրտին գապիլիլէթլէրինի հոտուա ալթընա տըր վէ պէօյլէճէ իթիթիւյա մէյտան պրագմազ : Պու եանըշ տըր : Զիրա պունտա՝ տէնա (genius) սահիպի մէշհուր զէվաթըն՝ քէնտի ֆէվգ էլ աաէ ագլի գապիլիլէթլէրինի սալթ մոտտի մուհարիքլէրտէն թէշվիդ օլունարագ իթիթմալ էաէճէքլէրի ֆարղ օլունայօր : Էտիսըն, Մուր, Ուաթ, Սթիվընսըն, Մարքօնի կիպի քիմաէլէրէ պէօյլէ էանա ոսիդլէր հաւլ էթմէք անլէրին ագլ ու ֆէթանէթինէ հագարէթ էթմէք տիր :

Անլէր գաղանաճագլարը փարա իչիւն տէյիլ, անճագ օլ իթիթիւյալարտան իլէրի կէլէն չէրէֆ իչիւն, պէլի, պէշլէրլէթէ էաէճէքլէրի խըտմէթտէն թահրիք օլունալադ քէնտի ֆիքրլէրինի եօրալլար խիւֆրօֆ. Ակաթիյէ պիր շիրքէթ թարաֆրինտան պէօյիւք պիր մաաշ իլէ պիր խըտմէթ թէքլիֆ օլունաուզունաա ճէվապը պու իտի, «Պէնիմ փարա գաղանաճագ վագթըմ եօգ» : Իթիթիւյա մուգթէտիր պիր աաէմ քէնտի ագլընը մութլագա իթիթմալ էաէճէք տիր :

Պունտան մասա Սօսիալիսթ ուսուլունտա թէրէֆիլ վէ թէրագգի էթմէյէ չօգ ֆուրտաթ վար տըր : Հէր պիր աաէմ իչիւն քէնտի տաթրէսինին հէր պիր մէմուրիլէթի աչըդ տըր, լիյագաթ կէօթթէրալիլտէ իթթէտիլի մէվգիլլէ չըգապիլիլ : Պարզ էտէլիմ քի աաի պիր իչճի քէնտի եէրինտէն մէմուլն տէյիլ տիր, ալաղը իւճրէթ քէնտիլինէ քեաֆի իտէ աէ, տահա զիյատէ գաղանմաղա արզու էտէր : Փէք ալա : Անը մէն էտէն հիշ պիր չէյ եօգ տըր : Ագլը վար իտէ, չալըչան իտէ, էմնիլէթլի իտէ, աալըմ աալըմ թէրէֆիլ էտիպ էն եիւքսէք մէմուրիլլէթէ գաաար չըգապիլլէճէք տիր : Պունտա ըէգապէթ մահվ օլմաուրդտան մասա, ըէգապէթէ ալագաաար օլան սէֆալէթ վէ զարար տա մէյտանտան գալլար : Աաէմլէր եէքաիլէրինին մահվընա չալըչաճագ եէրտէ քէնտի գօնչուլալընա աալա զարար վէրմէյէրէք զէնկին օլմաղա գաաիր օլուրլար : Մէտէնի մէմլէքէթլէրին թիճարէթ մէյտանլարընը պիր ան ֆիքրինին էօնիւնէ կէթիլ : Պէօյիւք գալիլիսալիսալէր (սէրմայէ սահիպլէրի) տայքի հէր ճինա տիւղ ու իթայը քէնտի եէտլէրինէ կէշիլմիշ տիրլէր, ճէսիմ սէրմայլէրի տայէսինտէ ուֆագ տիւքքեանճըլարը եգէրլէր : Պիր միլիօնէր գալլար ֆիլան պիր էմթաալը ինհիսար էտէր, վէ պու եօլ իլէ պիր թարաֆտան քէնտի րա-

զիպէրինի հէրսք էտէր վէ տիկէր թա-
րափառն էլինտէ պուլունան մարը էհալիյէ
խոթէտիյի փիյաթլա տաթար: Հիչ տ-
զագլարա վարմայալմ: Ամէրիգատա վէ
էլրօփատա քրիստոսարըն վէ պէոյիք գում-
փանեալարըն իսթիմալ էյլէտիքլէրի զոլմ
ու իսթիպատա պիղէ չօղ թէէսիր էթմէլ:
Հէման պիղէ էն եազըն օլան վէ չօղ տէ-
փա կէօղլէրիմիլ իլէ կէօրախիւմիւզ վէ
անլէրաէն միւթէէսիր օլտուղումուզ խա-
տապարը զիքր էտէլիմ: Պա կէչէն դըշ
մէմէքէթիմիլ իչիւն էն ազըր պիր մէվիմ
իտի: Վիլայէթլէրաէն կէլէն աճը խապէր-
լէր հաճիկը առէմին եիւրէյինի սըլլաթ-
մամըլ սըր: Շէտիա պիր դըշ, քիւլիյէթի
դար վէ պահալըլդ ֆաղիր ֆուգարայր
սօն աէրէճէ սէֆալէթէ տիւչար էթմիլլէր
վէ իչիթալիմիլէ կէօրէ եիւլլէրճէ քիմ-
սէլէր աճըլդտան վէ սօղուգտան մահվ
օլմուչար սըր: Նիճիւն: Մէմէքէթտէ պիւ-
թիւն էհալիյէ քիտփի օլաճաղ գատար
զախիրէ հօղ մը: Էվլէթ վար սըր, քի-
ֆայէթ էտէր վէ արթար պիլէ: Անճաղ
քի օ՝ պիր թաղըմ զէնկիլլէրին անպարպա-
րընտա թէրաքիւմ էթմիլչօլուպ, անպէր պէօյ-
լէ պիր ֆուրտաթա պէրլէմէքաէ խոթիլ:
Շիմաի անլէր ալըլըլար վէ հայաթա էն
զիյատէ լաղըմ օլան մատտէլէրի ֆէվզ
էլատէ եիւքէք պահա իլէ տաթար-
լար: Նէթիճէսի նէ՞ օլուր: Պիր թարաֆ-
տան զէնկիլն քէնաի սէրվէթինի դաթ պէ
գաթ թէլէիտ էտէր վէ օլ պիր թարաֆ-
տան ֆաղիր քէնաի էլինտէ պուլունան
ուֆաղ սէրմայէյի տէ զսլիպ էտէր: Քի-
մին տիր գապահաթ, պու սէֆալէթէ մէ-
սուլ օլան քիմ տիր: Անը Ալահա համ
էթմէլէլիմ, իսթա աըր: Նէ տէ զէնկիլն-
լէրի թալիպ էտէլիմ, անլէրին հէրինտէ
սէն ետ պէն օլա իտիք այնի չէյի եա-
փաճաղ իտիք: Պուսուր հէյէթ ի իճթի-
մաիյէ արապընտա հիւքմէրմա օլան թէր-
թիպ ու թանդիմտէ տիր, թիճարէթ գա-

նունլարընն ինտափալըլընտա տիր: Պէօլլէ
սըրալարտա, էյէր, Սօսիալիզմին թալիմա-
թընտ կէօրէ, ճիւմէ հաղըլաթ հիւքիւ-
մէթին մարը օլա իտի, օ քէնաի անպար-
լարընն գափալարընը աչրպ, աւա ֆի-
յաթը եիւքսէթմէյէրէք, անը էհալիյէ
ֆիւրուլիթ էտէճէք իտի վէ պէօլլէճէ ան-
լէրի թապիաթըն տփէթլէրինտէն պիր տէ-
րէճէյէ գատար գաթարաճաղ իտի:

Տէրիաթը էտէրիմ քի էտինպուրկաա
պիր մէճլիտտէ պու մէմէլէ հաղըլնտա
միւպահէսէ օլունուր իքէն կէթլիլլէն ի-
թիրաղար չօղճա շունտան իպարէթ ի-
տի, եանի, տիւնեատա հաղիգաթէն
մէվճաա օլան պիր ֆէնայըլըր րէֆ էթմէք
իչիւն Սօսիալիզմ անճաղ խալալի պիր տէ-
վա թաղտիմ էտիյօր:

Պունլարա ճէվապ վէրիտի քի այնի ի-
թիրաղար իրիթիլանըլդ տէյհիւն տէ կէ-
թիրիլէպիլլէր: Քրիտաաթըն տաղ իւզէրինտէ
իրաա էյլէտիյի վաղ տալիս փէք եիւքսէք
տիր վէ անճաղ մէլէքլէր արապընտա անըն
իճրաթը միւմքին տիր, լաքին եինէ տէ
պիլ անը պու ֆատիա նէպ արապընտա
թէպչիր էտիպ անա միւթապըլ կաշու-
մալարը իչիւն առէմէլլի տալէթ էտէրիլ:
Պիր ուսուլուն ալալըլը անը րէտա էթմէ-
միղէ քիտփի սէպէպ տէյիլ տիր: Էյի պիր
չէյի, կիւճիւքլէրի նէ տէ օլա, ծաւ էլուէ
էթմէյէ չարըմայըլըլ, ֆիրրիլէրի թէնիլլը
էթմէլիյիլ: Սօսիալիզմի պիղալաղաճն թէֆ-
թիլ էտէն հէր առէմ, կալընըլ անըն տ-
լալըլընա տէյիլ, հաթթա փէք տմէլի
պիր թալիմ օլտուղունա իպնա օլաճաղ
տըր: Պիղիմ անլաաղըլըլը Սօսիալիզմ,
իրիթիլանըլդտան սօնրա, տիւնեայա թաղ-
տիմ օլունան էն էյի ուսուլ տըր:

Սօսիալիզմին գապուլ օլունմապընտան
զարար չէքէճէրլէր զաննըլլէ անա ճիտա
գարըլ գօյանլար՝ միլիօնէրլէր, հատտէն
զիյատէ զէնկիլն ֆապրիգաթօրըլար վէ վասի
արաղիլլէրէ մալիք միւլք տահպլլէրի տիր-

լէր: Պաշտօնաւոր պիւրիտէր քի Սօսիալիսթ պիւր
դուլիւթ հիւքիւմէթ պաշտօն կէշտիյի
կիպի՝ ճիւմէ ֆապրիդալար, մատէնէր,
արագիւլէր վէ շմէնտիֆէր խաթթլարը քէն-
տի էլլէրինտէն ալլընաճաղ վէ միլիոնը մի-
լիոնն իւզէրինէ իւսվէ էթմէյէ դա-
տիւր օլմայաճաղլար: Լաքին խաթթ ու տէհ-
չէթէ կիրիֆթար օլմալա հաղղը պիւր սէ-
պէպլէրի եօղ տըր: Վազաա հիւքիւմէթ
պու շէյլէրի անլէրին էլլինտէն ալաճաղ,
լաքին զաապ իլէ տէյիլ, անճաղ պէտէլինի
վէրէրէք ալաճաղ տըր: շէյլէ քի, միւլք
եէրինէ հապա աղ շէ սահիպի օլաճաղլար
վէ քէնտի սէրվէթլէրինի հըֆղ էտէպիլէ-
ճէքլէր տիւր: Հիւքիւմէթ անլէրէ մէմուրի-
յէթ վէրէճէք, անը դապուլ էյլէտիքլէ-
րինտէ պու սէրվէթի ուղուն միւտաէթ
կէճնէնէպիլէճէքլէր, լաքին ըէտա էտիպ
պօշ կէզմէյի թէրճիհ էյլէտիքլէրինտէ,
պիւր նէպ սօնրա պու կրէտալար շիւքէթ
արաւընտան մահվ օլաճաղլար:

Պօղոս ըէտուլ տէյօր քի, «Մալիքէրէսթ-
լիք ճիւմէ քէթիլ շէյլէրին ալը օլապ-
պաղը քիտէլէր անա հարիս օլմալլէ իման-
տան սափրպ չօղ էլլէրէ միւսթէլա օլ-
ալլար»: Պիղ ինանըրը քի Սօսիալիզմ
իւրիսթիյանը իլէ միւթթէֆիդէն հարա-
քէթ էտէր իսէ տիւննատան «մալիքէրէսթ-
լիյի» վէ անըն սէմէրէսի օլան «ճիւմէ
քէթիլ շէյլէրի» մահվ էտէճէք տիւր:
Ատէմէրի իքի սընրֆա թաղսիմ էտէպի-
լիւրիլ: Պիւրիս «Ձէնիլին օլմաղ գաւառնտա
պուլունանլար», տըր քի, փարայը փարա
խաթթը իչին սէվիպ քէնտիլէրէ լաղըմ
օլանտան զիյաոտէ գաղանարաղ «իլվայա
վէ տուզաղա վէ չօղ սէֆիհ վէ մուղիւր
չէնվէթլէրէ տիւշէրէր», տիկէրի իսէ, պէ-
չէրիլէթին էն պէօյիւք գըմընը թէշքիլ
էտէրէք սալթ քէնտի թէյայիլչիւ իչին
«եէյէճէք վէ էօրթիւնէճէք» շէյլէրէ մա-
լիք օլմաղ իչին չալըշանլար տըր: Սօսիա-
լիզմ պու իքի գըմըն տախի տէրտինէ

տէվա տըր: Պիւր թարաֆտան զէնիլինէ տա-
հա զէնիլին օլմաղա ֆուրսաթ պրաղմաղ
վէ օլ պիւր թարաֆտան իչլէմէյէ բաղի
օլան հէր տաէմէ քեաֆի մըգտարտա իւճ-
րէթ թալին էտէրէք «գանաթ» հաւըլ
էտէր:

Ինտանըն ֆիքրինի եօրան, վիւճաւընը
իւրիւնտըրան վէ էօմրիւնին լէզղէթինի
դաշըրան գաղանճ իլթիրապընն տիկէր
պիւր սէպէպի տախի միւսթաղպէլ իչին
օլան էնտիչլէր տիւր: Գարա կիւնէր իչին
փարա արթըրմաղ իսթէրիլ: Պիւրիլք քի
խաթթալը վար, իշիլիք վար, իսթիյար-
լը վար, պու հալլէր իչին հաղըրը կէօր-
մէլիլիլ: Էվլաւըրըմըն միւսթաղպէլինի
թէէմին էթմէլիլիլ: Լաքին էյէր հիւքիւ-
մէթ պու կիւճիւքլէրին էճնիւնիւ ալըլ
իսէ, էյէր պիւր տաէմին իշտէն չըգարըլա-
ճաղընա հիշ գօրղուտա գալմալը իսէ,
խաթթա օլաղընտա պաղըլաճաղընա էմին
իսէ, իսթիյարըլընտա պաղըլալըն իա-
նէսինէ միւհթաճ օլմայաճաղ իսէ, վէֆա-
թընտա չօճուղլարը սահիպիլը գալմայա-
ճաղլար իսէ, արթըր քէտէր էտէր մի:
Պէօյլէսի թէէմինաթլար իլէ միւսթալաճ օ-
լարաղ քէնտի եէվմի իչին տէվամ է-
տէր վէ ֆիքրի բահաթ, փիճաւնը ատաւէ
վէ էօմրիւ ուղուն օլուր:

Սօսիալիզմ վասթթաւըլլէ սէրմայէտա-
րան տրասընտա մէվճուտ օլան ըէգապէթ
մահվ օլարաղ, ամէլէ տօրղուն իւճրէթ ա-
լըր, էհապի տախի հէվայիճ ի գարուրիլէյի
չիմտի օլաղընտան ուճաղ պիւր պահա
իլէ էլաէ էտէպիլիլ: Էվրօփտա պաղը
եէրլէրտէ պու էտաւը գապուլ էտէրէք
ֆաիտէսինի տնտէ կէօրմիւշէր տիւր: Կաա-
կօտա կաղ, սու վէ թրամուէյ գումիան-
եալարընն իսթիյալ վատէսի իսթթամ
պուլտուղունտա, Պէլէտիլէ անլէրի քէնտի
թահթը իտարէսինէ ալըլ վէ անտէ
կաղըն ֆիլյաթը 5 չիլին 5 փէնիտէն (32 1/2
ղըշ.) 2 չիլին 3 փէնիլէ (13 1/2 զըշ.): Սու-

յըն պահասը 1 շիլին 4 փենիտէն (8 զրշ.)
5 փենիյէ (2 1/2 զրշ.) վէ թրամուէյ նազ-
լիյէսի 3 փենիտէն (1 1/2 զրշ.) պիր փենիյէ
(20 փարա) թէնդիլ էտիլմիշ տիր : Մըւըր-
տա շմէնտիֆէր հիւքիւմէթին մայը տը
վէ պունուն իչիւն օրատա պաշգա մէմէ-
քէթլէրին էհալիսինտէն ոճուղ եօլմուլդ
էտէրիզ : Ինկիլթէրրատա ումումէն դա-
պուլ օլունան ֆիյաթ, իւչիւնճիւ տէրէճէ
իչիւն, պիր միլ մէսաֆէյէ պիր փենի (20
փարա) տիր : Պու հիտապ իւղրէ Գահրէ-
տէն Խսկէնտէրիյէյէ կիթմէք իչիւն 10 շի-
լին 11 փենի (65 1/2 զրշ.) վէրմէլի իտիք,
հալ պու քի 4 շիլին 5 փենի (26 1/2 զրշ.)
վէրիլիզ :

Էհալիմիլ վէ տիյարըմըլ իչիւն Սո-
սիալիզմ թաւիլիյէ օլունապիլիմի մի սիւս-
լընա ճէվապըմ շու տըր : Մատէմ քի Սո-
սիալիզմ պիր հիւքիւմէթին քէմալիյէթմէ
էն եիւքսէք պիր նօզթատընա վապըլ օլ-
մուշ օլտուղունը ֆարշ էտէր, հալը հա-
ղըրտա, օ պիղիմ իչիւն գապիլի թաթպիզ
տէյիլ տիր : Էվրօփանըն պաղը մէմէքէթ-
լէրի կիւճիւքսիւզ անը գապուլ էտէպի-
լիլէր, լաքին պիղիմ իչիւն տահա վաղթը
կէլմէմիշ տիր : Շիւպհէսիլ միւսթապէլ
Սօսիալիզմին տիր, լաքին ծնտան էվիլէլ ես-
փաճադ չօգ շէյլէրիմիլ վար տըր : Անըն
նէ օլտուղունը էհալիյէ պիլսիրմէքտէ պիր
դիյան եօգ տըր, ֆազաթ գուվիլէտէն
ֆիլիլէ կէթիլմէքտէ, չիմաիքի հալ ու քէյ-
ֆիլիլէթլէր ալթընտա, աճէլէ էթմէք խա-
թա տըր : Վազթը կէլսիյինտէ, մէչրու-
թիյէթին իսթիպատաթ թարա էյլէյիպ ա-
նըն եէրինէ կէչաիյի վաղթտա, պիր կիւն
Սօսիալիզմ տալի քէնտի ալթուն գա-
նաալարլիլէ մէմէքէթիմիլին իւղէրինէ նիւ-
ղուլ էտէճէք տիր :

ՀԱՅ-ԲՈՂՈՓԱԿԱՆԱՐ ՎԷԷՐՄԷՆԻ ՔԻԼԻՍԷՍԻ(*)

Էլումէնի Փրօթէթմանլարըն վալիտէ քի-
լիսայը թէրք իլէ պըրը պիր քիլիտա թէշ-
քիլ էյլէմէլէրի՝ հէր նէ գատար արզու
էտիլէճէք պիր շէյ տէյիլ իտի խէ տէ,
զաննըմըլճա թիւրքիտա իչիլէյէն իւք մի-
սիօնէրլէրին մէսլէքի, վէ խուսուտա պու-
նա թէէսիւր էյլէյէն հալ ու քէյֆիլիլէթլէ-
րին թապիլի նէթիճէսի պու հալը մէյտա-
նա կէթիլմիշ տիր : Աճէպա միսիօնէրլէր
արամըլտա նէ՞ ճինս պիր մէսլէք իթթի-
խաղ էթսէլէր տահա ֆաիտէլի օլապիլիլէր
իտի,» «Անլէրին պիղէ իֆա էթտիլլէրի
խըամէթի հիտապա ալարադ՝ օ իւլտմէթին
պաղը նախօշ նէթիճէլէրինի հէր պար
եիւղէրինէ վարմադ նէ՞ գատար ճաիլ օ-
լապիլիլ,» պու վէ էմապի սիւսլարըն
լէհ վէ ալէհինտէ կէչմիշ տէ փէք չօգ
սէյլէնմիշ վէ միւթէնէվիլի էֆքիւպըլար
պէյան օլունմըլ տըր : Պու պէնտի գալէմէ
ալմուպտան մադսէտիլիլ օ նէվ սիւսլարը
եէնիլէմէք տէյիլ, անճադ իւք Փրօթէս-
թմանթըրըն վալիտէ քիլիսայը թէրք էթ-
մէլէրինի մուճիպ օլան էսպապըն պաշըճա
նէլէրտէն իպարէթ իտիլինէ տաիր պէ-
յանը էֆքիւպ էթմէք տիր :

Էվիլէյա, Լուսաւորչական քիլիտէսինտէ
գուլանըրն լիտանընըն գուրաւր օլուպ ան-
լաչըլմաւաթը վէ աւաւոդդոքիւնլարըն
ուզուն վէ օտանճըլ օլմաթ իտի : Քիլիտա՝
էհալիլին աիլադի վէ բուհանի տաիրէտէ
թալիմ վէ թէրֆիլինէ մէտար օլան պիր
թէշքիլաթ օլմաթը հասէպիլլէ, քէնտի
ճէմաթթընա անլամաթըլարը պիր լիտան-
տա սէյլէմէսի, վէ սաաթթըր իլէ տէվաթ
էտէն ուզուն ային ու տաթթըն քէսթէթի,
պիլթիապի անլէրտէ լաղըմ օլան տիգգաթ
վէ մէրաղը ույանտըրմաղ : Վէ պունըն
նէթիճէսինտէ քիլիտա քէնտի տամիլուլընտա

(*) Պու պէնտին մուհարրիլի Հայ-Լուսաւոր-
չական ճէմաթթըն միւթէպլէմ պիր
կէնճ տիր :

քէնտի մագսէտինի մէյտանա կէթիբէմէզ : Քիլիսա ճէմաթըն գաղպինէ վէ բուհու- նա անլաչըրդ պիր լիսանտա սէօյլէմէլի տիր : Տիկեր թարափտան Բողքական քի- լիսանըն աշխարհաբար լիսանտա վէ հաթ- թա թրխալուս կըմէնիլէր իչին թիւրքճէ լիսանտա վաղ, թէրէննիւմ, Քիթապը մուգատաէս միւթալատար վէ սաիր բու- հանի խըտէմաթ իճրապընտա պուլունմաար, էհալի տրապընտա պու պապտա էհլի մէ- ըագ օլան քիմէլէրի վալիտէ քիլիսայը թէրքէ մէճպուր գըլըլ ալը :

Սանիէն, Վիճոտան հիւրրիյէթի նէթի- ճէսինաէ քէնտի գանըլարընա սաարդ գալմագ իչին : էհալի Քիթապը մուգատ- տէսի անլաչըրդ լիսանտա տինլէմէյէ պաչ- լայընճա մէրազը ույանըպ անը օղունաղա թէչվիդ օղունտալար, վէ պունըն նէթի- ճէսի շու օլտու քի էհալի Քիթապը Մու- գատաէսի եէնի պիր մոնտա անըյարազ քիլիսէնին էսքի գանըլ վէ աղիտէլէրի իլէ անը իմթիլաճ էթտիլէմէտիլէր : Շու հաղ- տէ տախի Խնճիլի մէպաէլէրէ վէ զափր հիւրրիյէթինէ սաարդ գալմագ իչին, քէնտի վալիտէ քիլիսալարընը թէրքէ մէճ- պուր օլմուչար ալը :

Սալիսէն, Իլք Փրօթէսթանթլարըն էօմըլէրինին օլտուգճա ճիտալիյէթ վէ խա- լիտէթի սէպէպինտէն : Խնճիլի քիլիտէ հէր նէ գատար պու ոճն վաղթլարտա քէնտի կէրփի, հէրարէթ, վէ ճաղիպէսինի պիր տէրէճէյէ գատար զայպ էյլէմիշ խտէ տէ, Փրօթէսթանըլըն տրամըղտա Իլք զուհու- ըընտա հալ պունտան ֆարգըլ խտի : «Փրօթէսթանթլար Եալան սէօյլէմէզ,» «Կիրակիլի ոյօլմաղլար,» «Բաղը իչմէզլէր,» «Անլէրին սէօղունէ իթիմտա էալիլը,» թա- պիլէրի տրամըղտա վէք չօղ իսթիմալ է- տիլէն թապիլէրաէն իտիլէր : Պիղճէ Իլք Փրօթէսթանթ էհալինին պու նէվ ճիտալի- յէթի քէնտի մուվաֆֆադիյէթլէրինին էն պէօյիւք ոլըրլարընտան պիրի օլմուչ ալը :

Փրօթէսթանթ քիլիտանըն մէպաէ վէ թա- լիմաթընըն Խնճիլէ տահա զիյատէ մու- վաֆըդ օլմապընտան զիյատէ, էօմըճէ ճիտ- տիյէթ վէ խալիտէթ՝ վալիտէ քիլիսէտէն պէօյիւք պիր աղընթընըն քէնտինէ ճէլպ էտիլմէսինէ պատի օլմուչ ալը :

Բապիէն, Խրիսթիյան թէճըրպէ ի շախ- ոյիյէսինին Փրօթէսթանթար տրապընտա թէչ- վիդ էտիլմէսի : Խնճիլի քիլիտա տէրունին- տէ չօճուգլար իչին Կիրակի մէքթէպի, կէնճէր իչին խուսուսի կէնճէր Խրիսթի- յան շիրքէթի, պէօյիւքլէր իչին Քիթապը մուգատաէս միւթալատար, վաղ, թէրէն- նիւմ ճէմիյէթլէրի վէ էմուլի վաղթլա- լարա Խրիսթիյան հայաթը թէչվիդ էտիլ- տիլի սըրտա Լըմէնի քիլիտալարտա պու չէյլէրին պուլունմաար, վէ օլտա օլտա պաղը խուսուսի կիւնլէրաէ քիլիտանըն թա- լիմաթ վէ աղախինէ տաիր վաղ գըլըլ- լը պաղը իզահաթլարըն վէրիլմէսի, պու պապտա բուհանի չէյլէրէ տրգուլ օլան քիմէլէրի՝ ախլաղի վէ բուհանի ինթիլաճ- լարընը իզնա իչին զըտա էլտէ էթմէք մէրամըլա Փրօթէսթանթ քիլիտայա սէվ- էյլէմիշ տիր : Պու կին մէտէնի տիննե- տա Խրիսթիյան միլլէթլէր միյանէսինտէ Քիթ. մուգատաէս միւթալատընտ, չօճու- լարըն Կիրակի մէքթէպինէ, վէ կէնճէր իչին Խրիսթիյան կէնճէր շիրքէթինէ վէ- ըիլէն էհէմմիյէթ շայանը թահալին տիր : Խնճիլթէրտա, Ալմանիա վէ Ամէրիգատա չօճուգլար իչին Կիրակի մէքթէպլէրի՝ Խրիսթիյան քիլիտալարըն մուհիմմ պիր խըզմէթի հալինի քէսպ էթմիշ տիր : Ա- մէրիգատա Գաթօլիք քիլիտալարըն Կիրա- կի մէքթէպինէ վէրաիլէրի էհէմմիյէթ չէօյլէ տուրտն, Եէհա տիլէրին պիլէ քէն- տիլէրէ մախտու Կիրակի մէքթէպլէրի վար ալը : Պէօյլէ պիր զէմանտա Լըմէնի վա- լիտէ քիլիտանըն պու պապտա քիւլիյէն պիլպայա տուրմաար, վէ պինտէն ալէյհ Եէնի նէպի թէչքիլ էտէճէք օլան սապի

սիւսկաննն տնտիւղիյն մէզմում թէսաւ-
վուրարը իլէ զէհրէնմէքտէ օլմասը շայանը
թէէսաիւֆ պիր վագըա տըր :

Իմոի պու միսիլու սէպէպէրաէն նա-
շի Լուսաւորչական քիլիսայը թէրքէ մէճ-
պուր օլան էհալի իշին պիր տէ էրմէնի
ճէաւթընն թէսաւի վէ նէֆրէթինի իւա-
վէ էյլէ, Եանի վարտէ քիլիսա քէնաի
տէրուննտէ Ինճիլին նուրունա թալիպ
պուլունուպ, բուհանի հաղիգ թալարը մէ-
րագ իլէ թաղիպ էտէն քիմէլէրի քէն-
տինտէ հըֆլ էտիպ պէսլէյէճէք Էէրտէ,
անլէրի իմանտան իրթիսաա էթմիշ քիմ-
սէլէր աաա էտէրէք անլէրէ թէսաւի էյ-
լէմէսի՝ այրը պիր քիլիսա թէշքիլինի սու-
րէթ ի թապիլէյէտէ ինթամ էյլէմիշ տիր :

Սէվինիլի քի սոն վաղ թալարաա Ինճի-
լի էրմէնիլէր իլէ վաղիտէ քիլիսա արասն-
աա իթիլաֆ վէ մուգպէնէթ մէյաունա
կէթիլմէյէ՝ սոյլու էհալիմիշ արասնաա
էփէյի պիր մէյլ վար արը : Լաքին պու
շէյ պաղըլարըն տէալիյնէ կէօրէ՝ մէք-
թէպէրի պիրլէշտիրմէք, Ազգապէսուրաւը
Փաթրիլիսանէ իլէ թէվհիա էթմէք իլէ
միւմքին աէյիլ տիր : Պու շէյլէր միլլէյէթ
նօղթա ի նազարընտան իսօլ վէ իճրաւը
արդուլու օլան շէյլէր իտէլէր տէ, պիլզէ
Ինճիլի քիլիսա իլէ վաղիտէ քիլիսա մի-
յանէսինտէ զիյաաա պիր իթիլաֆ վէ իթ-
թիհաա մէյաունա կէթիլմէնին Եօլու իֆ-
թիլաղը մուճիպ օլան սէպէպէրի մէյաուն-
աան գալարըմագ արը : Եանի էրմէնի քի-
լիսաւընն գափուլարը արըն նուրընա,
ֆէլէֆէ վէ իլմ ի իլահիյաթընա քեամի-
լէն աշըլմագ կէրէք տիր : Էրմէնի վալիտէ
քիլիսա պէլի վէ էտաի պիր իսլահաթա
մարուզ օլմասուղճա Փրօթէսթանթալըն
քէնաի Ինճիլի մէպսէլէրինի գուրպան է-
տէրէք անա տախիլ օլմալարը հէր իքի
թարաֆըն տախի էն Էիւքսէք իսայընա
լըսմէթ էթմէյէճէյինէ միւլմէնիլ :

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱՐ

Տ Ի Ն Լ Է Յ Ե Ն Գ Ա Լ Պ

Թէպալիլի հալա իշին սէյր ու սէֆէր
էտէն աղիմ պիր գալապալըզ իլէ տօլմուշ
օլան պիր օլիանաա վափօրունաա պիր տէ
քէմանի պուլունմագաա իաի : Եօլմալարըն
ճիսաի իսրամլարը իւզէրինէ մէրգում պիր
կէճէ անլէրէ պիր գօնսէր վէրմէլիյի
վաա էթաի : Օ կէճէ վափօրըն սալըն Էօլ-
մալար իլէ խընճալընճ տօլմուշ իաի : Քէ-
մանի աճաիպ մագամլարըն Էանգօլըլէ
քէնաի միւսթէմիյունընն աաէթա մէֆ-
թուն պիր հալէ կէթիլմէքտէ իաի : Հէր
կէօլ անա տիքիլմիշ իաի : Լաքին նէ՝ զա-
րիպ հալ, քէմանի քէնաիպի պիր պաշղա-
մընա մէֆթուն օլմուշ կիպի կէօրիւնմէքտէ
իաի : Եայ թէլլէր իւզէրինտէն գալըպ կիթ-
մէքտէ վէ կէլմէքտէ իքէն, անըն կէօլլէրի
սալընն պիր իսուսուի նօղթալընա միլ-
լանմիշ կիպի տուրմագաա իաի : Նիհայէթ
անըն նազարը արիգաթընը ճէլպ էտէնին
գըսա պօլու, զաիֆ, հաղիլը վէ սաաա կի-
լինմիշ զէվալը պիր գաալըն իաիյի մալիւմ
օլու : Մէրգումէ կէօլլէրինի քէմանիյէ
տիքիլմիշ, մէֆթուն պիր հալտէ տինլէմէքտէ
իքէն, զանն էտէրաին սալմագաա քէնտինտէն
պաշղա քիմէն Էօղ արը կիպի ֆիլան էթ-
մէքտէ իաի : Փրօղրում իսթամ պուլուր
պուլմագ օլ աղիմ իղտիհամըն սիւրէքի
ալըլըլարը քէմանըն լաթիֆ Էանգօլարընը
թաղիպ էյլէաի : Լաքին մահիլ քէմանի
գալապալըլը Էարըպ տօղրու շօլ աաի գը-
յաֆէթիլ գաալընն Էանընա կէլլէրէք անա
աէտի, «Մաաա», սիղի թէպրիք էտէրիմ,
սիլ մէշհուր պիր քէմանի օլմալարընը» :
Գաալըն ապքի պիր տէհէթ իշինէ աիւշ-
միւշճէսինէ անըն Էիւղիւնէ պաղըպ, «Խալը,
պէն մուղիգա հաղըլմագաա քեամիլէն ճա-
հիլիմ, լաքին անը սէվէրիմ», աէյու ճէ-
վապ վէրտի : Քէմանի «Էվլէթ, թաւմ պէ-

նիմ տէտիյիմ տէ օ տըր, սիզ տինլէմէք տաիլէսինտէ էն մահիր պիր ութմաւրն դալպինէ մաղիքոնիլ: Գուլաղը տաղըր պիր իզտիհամա տիլքիւշա մաղամլարըն նէ փախտէսի վար: Պիղ անճագ տինլէմէքտէ մանիւր օլան գալպլէր հուզուրընտա չալմագ տան միւթէլէզզիլ օլտրոզ,» տէյու ճէ վապ վէրտի:

Շու քէմանինին սէօյլէտիյի սէօզլէրտէ միւթէֆէնին քիմնէլէր հագգընտա էէնի պիր փէյլամ կէօրիւլմէքտէ տիր: Էվլէթ, տիւնետաա էն պէօյիւք ութմաւրար ճէմաաթլար թարաֆընտան թաճընտան քիմնէլէր տէյիլ, անճագ հապիր մէվգիլէրտէ հայաթըն եէվիլ վէ աղիմ միւճիլէլէրիյէ մէշուլ օլուպ ֆէնինին իլհամընա մաշուգ օլարագ քէնտի ֆարլարընը տաաաթաթլէ իճրա էտէն վէ մուհապլէթին ուրլիյէթ պախշ թէէսիրինէ աշըգ պուլունան քիմնէլէր տիրլէր: Անլէր շու գարանլըգ վէ չիրքին տիւնետաա հիւան, մուհապլէթ վէ ֆարզ կէօրիւլէր: Քէնտիլէրին աճաիպ պատարլարըլէ մաղլուպիյէթ իչինտէն դալէպէյի կէօրիւլէր: Անլէրին գալպի պիր պաշղաաընը հագիր մուհապլէթինի պըլալ իւղէրինտէ էն եիւքէք մագսէտէ գաւրպան տունուլագ իւզրէ անը զիգըլմէթ պիր մէզպահա թահիլ էտէր: Վէ պու աճաիպ ութմաւրարը թէճհիլ էտէն գապիլիյէթին սըրըր տալմա, վէ ճիւմէսինտէ այնի տիր, անլէրտէ ճիւլէյէն գալպլէր վար տըր:

Պիր սըրտաա պէօյիւք Մուալլիմ տախի սէմալի իլհամլարա քէնտի սամիունըն միւթէէսիր գըլար իքէն, անլէրէ իլամ գապուլ էթմէնին հագիլի սըրըրնը պէյան էթմէք իւզրէ տէտի, «Իմաի նէ վէճիլ իւզրէ տինլէտիլինիլէ տիլգաթ էտինիլ, զիրա քիմին վար իտէ ծոա վէրիլէճէք տիր, վէ քիմին եօգ իտէ օլ վար պանն օլունան տախի քէնտիսինտէն ալընաճագ տըր»:

Կ Է Ն Ճ Տ Ի Մ Ի Թ Ի Ո Ս

Իսթանպուլաքի Բում Ինճիլի ճէմաաթլըն չօպանը Վեր. Տիմիթրագօփուլօըն մախտումը Տիմիթրիօըն վէֆաթընը էվլէլճէ խապէր վէրմիլ իտիք: Տիմիթրիօն հէնուլ 15—16 սիննլէրինտէ պուլունըպ կէչէն սէնէ Իսթանպուլաքի Ամէրիգան մէքթէպինի իթմամ իլէ պու սէնէ Մէրզիֆուն գօլէճինէ կիտէրէք էն աշաղըքի սընֆա տախիլ օլմուշ խտի: Մէրհում տահա 4 սիննինտէ իքէն Քիլիպալը մուգաստէսինի օգույուպ չախտի իսլատէթինէ տէվամ էտէր խտի: Ֆոմիլետա վէ ճէմաաթա մախտուտ տուա մէճիսլէրինտէ իլք տէֆա տուա էտէն քէնտիսի օլուր խտի: Կիւնահլարընըն Յիսուս Քրիստոստա աֆվ օլունմըլ խտիլինէ տաիր քեամիլ պիր գանտաթը վէ տէրին պիր իմանը վար խտի: 0 փէք քիւչիւք իքէնտէն իամէն Խրիսթիյանլըգ իլէ ճիտտի թագվա վէ հագիլի աիյանէթին ֆարգընը պիլիր խտի: 5 սիննինտէ իքէն էվլէրինտէ չալըշան պիր թէրզի Բում գատընը, «Սիլին ֆաթրիլինիլ հագիլի պիր Խրիսթիյան մը տըր» տէյէրէք իսթիճվապ էթմիլ տիր: 0 իթաաթ խոտա սընտա կիւզլ պիր նիւմունէ խտի: Վալիտէսի անըն հագգընտա սէօյլէր իքէն տէտի, «Պիր թէք տէֆա սէօղիւմիւզէ գարըր տալմաա տը օ պիլի պիր թէք տէֆա ինճիթմէմիլ տիր:» Տիմիթրիսա սուլ ու սէլամէթի չօգ սէվէր խտի: Քէնտի պիրտտէր վէ հէմիլէլէրի արաաընտա վէ լէֆիլլէրի միյանընտա տախմա սուլա չալըրըր խտի: Մէրզիֆուն գօլէճինտէ օ «Սուլ էտիճի» թէսմիլ օլունմըլ տըր: Պաշալար թաաֆընտան ինճիտիլալինտէ չիքեպլէթտէն խօշանմալ խտի: Ալսէրլէրէ էլէմ վէ թէճըրիլլէրինտէ խալիս պիր տէրոտաշ խտի: Տէրիւհտէ էթտիլի իլի պիւթիւն ճանտան իճրա էտէր խտի: 0 քէնտի սընրֆընտա պիրինճի օլուպ կէրէք Իսթանպուլա վէ

կերէք Մէրզիֆունտա տէֆաթի միւքեա-
ֆաթլարա նախ օրնու իսէ տէ աղա թէ-
քէպպիւր էթմէյիպ տախմա հալիմ, լա-
թիֆ վէ գուզու թապիսթընը հըֆը էյ-
լէմիշ տիր : Մէրզիֆուն Կօլէճինին մուալ-
լիմիէրինտէն Մր. Կէչէլ անըն վէֆաթընա
աաիր Եաղարըղ պիր մէքթուպտա տէյօր ,
«Անըն վէֆաթընտան աղայը Էվլատրմը
ղայիպ էթմիշ գատար քէտէր հիտ էթախմ :
Ձիրա օ պիղէ պիր Էվլատ գատար սէվկիւ-
լիւ իտի : Էվվէլա անը պու գատար չօգ
սէվախիմին սէպէպլինի պ'լիէյօր իտիմ :
Լաքին պիր աղ սօնրա անլատրմ քի պէնի
անա ճէզպ էաէն խուսուս անըն ճանընըն
փաքըղը վէ լուհունըն թաթլըղը տըր :
Շախիրալէրիմիղ արատընտա քէնաի Խալի-
գինին հուղուրընա կիթմէյէ հաղըր օլան
պիր չօճուգ վար իտի իտէ , օ տա Տիսիթ-
լիտ խի : Օ չախիրալէր արատընտա գուվ-
վէթլի պիր թէէս/րէ մալիք օլուպ , տաի-
մա հաղիգաթը միւտաֆաա էտէր իտի :»
Խօճալարտան պիր տիկէրի «Պիղ պու մէք-
թէպտէ անըն Էմնալինէ թէտաաիւֆ էթ-
մէաիք» տէմիշ տիր :

Ալ սէնէլէր իչինտէ էթրաֆընա պու
գատար էյի վէ աէրին պիր թէէսիր պը-
րուգմը օլան շու կէնճ միւմինին հայա-
թընա նաղար էտէր իքէն , անըն հէր քէ-
սի մէֆթուն , վէ հաթթա իչիթաիլիմիղէ
նաղարէն չօգլարընը ֆիղանա մէճպուր է-
տէն փաք վէ թաթլը Էօմիլունին աճէպա
սըրըր նէրէտէ տիր տէյա սիւալ էթմէյէ
մէճպուր օլույօրը : Վէ պիղիմ անլատը-
ղմըղ շու տըր քի , Տիսիթլիտ շու քէն-
տինին աճաիպ հայաթը իչին Էվվէլա Բը-
րիստտա վէ սանիէն քէնտինի անտըրան
վալիտէյինէ միննէթատար տըր : Բրիստտա
անտէ տօղրուսան , վէ անըն վալիտէյինին
վաթթմատրյա աղայըտան իչէյէրէք անը
պէօյիլթմիւշ իտի : Էյ վալիտէյն , Էվլա-
տընըղըն հաղիգի Խրիթթիյանլար օլապիլ-
մէսի իչին աճէպա թաւրաֆընըղա տիւշէ-

նի տատագաթլէ իճրա Էթիյօրմըրընը : Է-
տէճէյինիղին էն պէօյիլիւ հաղիգի Խրիս-
թիյան մազամինտա Եաչտմուղըղ իտիլի-
նի պիլիթթմըրընը :

Ք Է Տ Է Ր Ի Ն Ֆ Ա Ի Տ Է Ս Ի

Քէտէր ու էյէմուն Կօրդան աաէմուն
աահա սէֆիլ պիր քիմնէ թէտապլուր օ-
լունամուգ : Քէտէրաէ մահֆուղ պէրէքթ-
լէրի անլամը օլան քիմնէ էն տատաթթլի
քիմնէ տիր : Հէր ատէմ քէտէրէ միւպ-
թէլա տըր . Ալլահ քէտէրաէ մէվճուս օ-
լան պէրէքթթուն հէր պիր ֆէրաի հիտէ-
տար էթմէք իտթէր . Խմոի անըն պիղիմ
իչին աղիմ պիր սէրվէթ օլտուղընը նէ
գատար թէլ իտքաք էտէր իտէք անտէն
օ գատար չօգ իտթիֆատէ էտէրիղ : Քէ-
տէրին էն պէլլի խըղմէթի պիղի Ալլահըն
գալպինէ Եաղըն կէօթիւրմէսի տիր : Պի-
ղիմ մալիք օլապիլէճէյիմիղ պունտան տա-
հա աղիմ պիր պէրէքթ թէտապլուր օ-
լունապիլիթ մի : Պիղի քէտէրիղ հայա-
թըն տարըղ վէ պօչուլունտան իտէլա է-
տիպ քէնտինին պիրիճիք վէ սէվկիլիւ օլ-
լունա թապաիմ էթաիլի քէտաէյի պիղէ
տէ տունմաղա թէնէզպիլ էթաիլի իչին
Ալլահըրըղա շիւրր էտէլիմ : Տինտար պիր
չաիր տէյօր , «Էյ Փէտէր ճիւմէ մէսէր-
րէթիմին քէտէր ու էյէմ իլէ թէմատտա
պուլունտուղու , տիքէնէրին պաղի գալ-
տըղը , վէ էն վատըրադ սաաթլարըմ իղէ-
րինէ կէպկէլէր աղանտըղ իչին սանա
համո էտէրիմ , զիրա պիլիլիմ քի պու
Եօլաա գէմինի սաաաթթ պէնիմ հայաթը-
մը զէմինէ բապթ էյէյէն պիր զինճիր տէ-
յիլ , աճապ պէնի սէմայա իրչաա էտէն
պիր գըլապուղ օլաճապ տըր :

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻ

ՖԵՆՆԻ ՄԱԼԻՒՄԱԹ

Սօն պիր գաչ սէնէ զարփընտա Հար-
ուրրտ տար իւլ ֆիւնունը իւր ի րուհը ին-
սան մուալլիմէրի քէտիլէրտէ մէվճուտ
օլան ֆարէ ալլամա մէյլինին սէվգի թա-
պիի նէթիճէսի՞ մի, եօգսա թագլիտ վէ
իւլֆէթ նէթիճէսի՞ մի օլտուղունա տաիր
թէճրիպէ վէ թահգիդաթտա պուլունմը
տըրլար: Պաղըլարըն զաննընճա քէտիլէրտէ
պու մէյլ ումումէն զանն օլունտուղու կի-
պի սէվգի թապիի նէթիճէսի տէյիլ տիր,
վէ անլէր ֆարէ ալլամագտա անըն գօ-
դուսունտան թահրիք օլունմագլար, վէ
անլէրտէ ֆարէյի էօլտիւրմէք իչիւն տէ-
յիլ անճագ անլէր իլէ օյնամագ, վէ քէն-
տիլէրին էօնիւնտէն գաչան հէր նէսնէսին
արգասընճա գօյուպ թուլթմագ իչիւն պիր
մէյլի թապիի վար տըր: Անլէր անճագ
թագլիտ վասըթասըյլէ ֆարէյի թուլթուպ
էօլտիւրմէյէ չարըլթօրլար: Պէօյլէճէ հիսս
ի թապիիյէ աթֆ օլունան չօգ չէյլէր հա-
գիդաթ ը հալտէ թագլիտ էթմէք մէյլի
նէթիճէսի տիր:

Պաղըլարըն իտտիասընճա իսէ քէտի
եալրուլարընտա ֆարէլէրի էօլտիւրմէք ի-
չիւն պիր հիսս ի թապիի վար տըր: Պու
թագլիտ նէթիճէսի օլմայրպ եալրու տահա
պիր այլըգ իքէն անտէ ֆարէ թուլթուպ
էօլտիւրմէք իչիւն պիր հիսս ի թապիի զա-
հիր օլուր: Լաքին քէտի եալրուսը թալիմ
վասըթասըյլէ էօյլէ պիր հալէ կէլէպիլի-
յօր քի ֆարէյի թուլթուրգտան սօնրա անը
տէրհալ էօլտիւրմէյիպ, անըն իլէ օյնայօր,
պրագըլթօր վէ անճագ ֆարէ գաչմագ իս-
թէյլինճէ օ զէման անը թուլթուպ էօլտիւ-
տիւրիւյօր:

L O R S ԲԼԱՅՎ

Ե Ա Խ Օ Տ

ՀԻՆՏԻՍԹԱՆ ՆԱՊԸԼ ԱԼԸՆՏԸ

3.

Պունտան սօնրա Գլայվ պաղը տօսթլար
գաղանտը իսէ տէ հալա պու մէմուրիյէթի
գապուլ էթմիլ օլմասընտան, վէ վաթան
հասըթիինտէն տօլայը նէտամէթ հիսսի
քէնտիին միւլթարիպ գըլար իտի: Վաթա-
նրնա եաղտըղը հէփ մէքթուպլարը փէք
մաղմում օլուպ, ագրապասընտան պիր
կէնճէ եաղտըղը պիր մէքթուպտա, «Վա-
թանըմտան այրըլտըմ այրըլար մուլթու
պիր կիւնիւմ կէչմէմիլ տիր», աէմիլ տիր:
Լաքին պու սրատա Մատրաս վալիսի անա
թէրահհիւմ էտիպ անը քէնտիլթիւթիւպ-
իսանէսինէ նաղըր նասպ էյլէտիլինտէ Գլայվ
օգումագա փէք միւլթագ օլտուղու իչիւն
պու իչաէն խօչանըպ ֆէրրահ օլմագա
պաչատը: Մամաֆիհ պու զաթըն մալիք
օլտուղու ճէվհէրի կէօսթէրէպիլմէսի իչիւն
մաթլուպ օլան ֆուրտաթ հալա էլինէ կէչ-
մէմիլ իտի:

Պու վագթտա Ֆրանսըղլար Հինտիս-
թանտա Իսկիլիղլէրին թիճարէթճէ էն
պէօյլէք րագիպլէրի իտիլէր: 1744տէ Հին-
տիսթանտա միւլթէմէքքին պիւթիւն Ին-
կիլիղլէրին ատէտի իւլ եիւզաէն զիյատէ
տէյիլ իտի: Պունըրտան անճագ 200 նու-
ֆուսու ապէր օլուպ անլէրին տէ գըսմը
աղամը հալա պարուլթուն գօգուսունու
պիլէ պիլմէղլէր իտի: Մասրասըն թագ-
րիպէն եիւզ միլ պուտը ճէնուպիսինտէ
սահիլտէ Ֆրանսըղլարըն օ վագթլարտա
ֆուտուլլի, լաքին սօնրա ֆօնտիլէրի թէս-
միլէ օլունտան մահալտէ պիր միւլթէմէ-
քէլէրի վար իտի: 1745տէ Իսկիլիղլէր իլէ
Ֆրանսըղլար միյանընտա վուգու պուլան
իլանը հարպ խապէրի Հինտիսթանա վասըլ
օլտուղունտա պիլթիպապի պու իքի տէվլէթ-
լէրին միւլթէմէքթաթէհալիսի տէ պիրիպիր-

լէրի ալէյհինտէ իճրա ի խուսումէթէ պաշ-
լատըլար: Պու միւտտէթտէ նէ ինկիլիզէ-
րին նէ տէ Պրանսըլարըն Հինտիսթանտա
չօգ աւքէրի պուլունմատըլընտան հէր իքի
թարաֆ տախի եէրլի պէյլէրին մուավէնէ-
թինէ միւրաճաթ էյլէտիլէր: Պու մու-
հարէպէլէր Քլայվա քէնտիսինտէ պուլու-
նան իգթիտար վէ շէճաթը կէօթէրմէք
իչիւն էյի ֆուրսաթլար թագաթիմ էյլէտի-
լէր: Էվլէլա սոթի պիր նէֆէր մագամըն-
տա շէճիանէ ֆիիլլէրտէ պուլունուպ, նիհա-
յէթ պիր միւլազըմ մագամընտա մէմու-
րիյէթէ կէչինճէ, քէնտի թարաֆընտան
պիր թագըմ շէճիանէ թէտպիլլէր գու-
րուպ անլէրի մուվաֆֆագիյէթլէ մէվգըր
իճրայա գօյմաղա պաշլատը:

Պու թէտպիլլէրտէն պիրինճիսի, վէ
Հինտիսթանտա ինկիլիզ հիւքիւմէթիին
իւք էսասընը գօյան ֆիիլի, Արգօթ գալա-
սընը զապթ վէ մուհաֆաղա էյլէմէսի իտի:
Հինտ պէյլէրինտէն օրուպ ինկիլիզլէրէ մու-
խալիֆ օլան Չունտա—Սահիպին իւլքէսինին
մէրքէզի օլան Արգօթ շէհրինի պիր մա-
նօլրա իլէ զապթ էյլէտի, վէ սօնրա եէր-
լի վէ Պրանսըլարտան իպարէթ պէօյիւք
պիր օրտու շէհրի մուհասէրէ էթալէրտէ,
շէհրտէ պուլունան 120 ինկիլիզ վէ 200
եէրլի աւքէրլէրլէ Քլայվ 80 կիւն պու շէ-
տիտ հիւճումէ մէրտանէ մուգավէմէթ էյ-
լէտի: Խասիմ պու գահրէմանը թէհտիտ
վէ պէօյիւք ըիլվէթ իլէ թէսլիմէ իճպար
էթմէք իսթէտի իսէ տէ, անտէ տէ մու-
վաֆֆագ օլմաը: Մուհասէրէ էսնասընտա
Քլայվ Եօրուլմագ պիլմէզ պիր զայրէթ իլէ
շէհրի իտարէ էտէրէք, հէր հանկը թա-
րաֆա հիւճում վուգու պուլուրսա քէնտի-
սի հէման օրայա եէթիլի, վէ հէր նէրէ-
տէ պուլունուրսա օրտաա աւքէրլէր զալիպ
օլուր իտի: Կէրէք Քլայվ վէ կէրէք ինկի-
լիզ աւքէրլէր շէհրտէ պուլունան եէրլիլէ-
րին հիւրմէթ վէ մուհապպէթինի օ գա-
տար ճէլպ էյլէմիլ իտիլէր քի, եէյէճէք

վէ իչէճէք աղալարգտա անլէր էվլէլա ին-
կիլիզլէրին տօյուպ գանմասընը, վէ ան-
լէրտէն արթան իլէ քէնտիլլէրին կէչինմէ-
սինի թալէպ էտէրլէր իտի: Նիհայէթ
տիւշմէն օրտուսու հիսարտա պիր ըախնէ
աչարագ իչէրի կիրմէյէ մուվաֆֆագ օլ-
տու իսէ տէ, իչէրտէքիլլէրին աճըլգ վէ
սուսուզուգտան վէ ոյգուսուզըլգտան պի-
թապ գալմըլ օլմալարընա ըալմէն խա-
սիլլէրի անլէրին տէշէթլի մուգավէմէթ
վէ հիւճումլէրինէ տայանամայարագ ֆի-
րարա մէճպուր օլտուլար: Պու մուհասէ-
րէտէ ինկիլիզլէրին Քլայվն թահթը գօ-
մանտաընտա մուվաֆֆագ օլմալը իլէ
հէմ Քլայվն գօմանտան մագամընտա
էհլիյէթ վէ շէճաթը հէմ ինկիլիզ աւ-
քէրլէրինին իգթիտար վէ մէրտլիլի զահիր
օլարագ պիւթիւն Հինտիսթան էհալիսի
սնտէն միւթէէսսիր վէ միւթէհայլի գալ-
մագլա պէրապէր պու շէյ ինկիլիզլէրին
Հինտիսթան հազգընտա օլան փրօղրամլա-
ընըն թէվսինէ սէպէպ օլտու:

Պունըն իւզէրինէ Քլայվ Հինտիսթան-
տա Պրանսըլար, վէ անլէրին միւթթէ-
հիտլէրի պուլունան եէրլի պէյլէր ալէյ-
հինտէ ինկիլիզլէրին իթթիխազ էտէճէյի
մէպէքէ տաիր պազը փրօղրամլար թէր-
թիպ էտիպ անլէրի Մաորաս վալիսինին
հուզուրունա թագաթիմ էյլէտի: Վէ պուն-
տան սօնրա Պրանսըլար իլէ օլան պիր գաշ
մուհարէպէլէրտէ տախի փարլագ զալէպէ-
լէր չալըր իսէ, պունլար սալքի տաիմա
քէնտիլլին շէճաթը վէ էն թէհլիքէլի վա-
գըլթլարտա իթիտալը տէմի զալիպ էթ-
մէմէսի նէթիճէսի օլմուլար սըր:

Քլայվ պու մուհարէպէլէրտէն էփէյի
Եօրուլմուշ վէ սըհհէթի միւթէղարըրը օլ-
մուշ օլարագ, 1703տէ Եանի ինկիլթէրա-
տան սօն չըգտըլը թարիխտէն 10 սէնէ
սօնրա վաթանա ալտէթ էյլէտի:

ՔԻԼԻՍԵԼԵՐՏԵՆ

ՇԱՐ ՎԷ ԶԻՎԱՐԸՆՏԱ ԻՆՃԻԼԻ ԻՇ

Գարսիազարդ. — Կուրասը 400 խանէլի պիր գասապա օլուպ, նըսֆը խրիսթիյան սըր: Փրօթէսթան ճէմաթը 15 խանէ գասապ օլուպ, վաիզէրի Կոտտանթի էֆ. Սիյահանը գըթպտա զայիպ էյլէտիքլէրինտէն 1½ սէնէ աիր ճէմաթէ Էօզէրի քիլիսէսի կիպի հէմ փէրիչան հէմ տէ մէյուս խտի, ֆազաթ 6 ալտան պէրու պիր վաիզէ մալիք օլտուգլարը սէպէպտէն արթըգ ըուհանի խըրմէթլէրին նիզամ իւզրէ իճրա էտիլմէսի սէվինէճէք պիր հալ տըր: Սուսուսա ճէմաթը միւսթապէլէ իման վէ իւմիտ իլէ պազմալարը վէ օնա կէօրէ թէրթիպլէր հափմալարը տահա ճէսարէթպախը տըր: Իշթէ իքի սէնէ էվվէլ քեամիլէն եաղմալանմըլ օլան ֆազիր վէ քիւլէք պիր ճէմաթըն եէնի պիր քիլիսէ մալիք օլտուգ իշին 52 լիրա վէրմէլէրի հէմ անլէրին տիւնեանըն ֆանի խտիլինէ ինանսըվարընը կէօթէրի, հէմ տէ միւսթապէլէ իւմիտ իլէ պազմալարընը իսպաթ էտէր: 50 լիրա Մր. Չէյսպըրստան վէ 5—10 լիրա տա ախէր հօլլար իլէ էլտէ էտէրէք պու պինայը իքմալ էտէճէքլէրի մէմուլ տըր:

Սիւ, թախմինէն 1200 խանէլի վէ իւչտէ իքիսի Սրիսթիյան հէմ տէ ճիւմիլէ մալիւմ օլտուգու իւզրէ Կարոդիկուս մազարըր տըր: Սլահ վէ ինան մէմուլ էտէր քի, Կուրասը Կիլիկիա տալիքէսինտէ պուլունան պիլճիւմիէ քիլիսէլէրճէ ըուհանի հալաթ վէ մանէվի գուվվէթ մէրքէզի վէ մէնպաը օլտուն, լաքին հազըգ քի էօլէ պիր հալ իշին չիմտիլիք իւմիտ հօգ տըր: Վեհաիառ հազրէթլէրի սիննինտէն զիյատէ տիւչկիւն կէօրիւնիւյօր, խուսուսա միլլէթին չու սէֆիլ հալը իշին փէք մէյուս տըր: Քեաշքի պիր հիսար իշինտէ մահպուս կիպի գալմազտան իսէ, քիլիսէլէրի վիյարէթ էթսէ օլ գէման հէմ քէնտիլին հէմ տէ քիլիսէլէրին չիմտի օլտուգունտան տահա մէսուտ օլաճազլարընա հիչ չիւպհէ էթմէմ: Փրօթէսթան ճէմաթըն եէլլի վէ զարիպ օլարազ 40 ֆամիլիստան վէ 200 նուֆուստան իպարէթ տիլլէր: Սայ կէչիտ վազըսաընտա մազթուլ տիւչէն Մէլիտոն էֆ. նին եէրինտէ պու սէնէ Արրահամ էֆ. Սէֆէրեան չալըջլօր: Քէնտիսի ըուհանի պիր կէնճ օլտուգունտան թէէսիրի տէ փէք էյի տիր. ճէմաթ մուհապպէթլի

վէ միւթթէֆիգ տիլլէր: Մինպէր վէ մէքթէպ իշին միսիօնէրլէրտէն սայքի պիր հարտըմ ալմալօրար: Ազ չօգ ուզալը կէօրէն կէօլլէրէ մալիք օլտուգլարը սէպէպտէն, չօճուգլարըն թալիս ու թէրպիլէսի իշին էլլէրինտէն կէլէնի իճրա էթմէյէ չալըջլօրար: Պիրատէրին պիրի էօմ սիկուրթաընա եաղըլըպ, էօլտիւքսէն սօնրա ալլնաճազ վարանըն նըսֆընը մէքթէպէ վազֆ էթմիլի կիպի, սէնէլէրտէն պէրու եարը պուչուգ հալտէ գալան մէքթէպ պինասընը իսթիմալ օլտունը հալէ կէթիւրմէք իշին ազ պիր վազթ զարֆընտա 70 լիրա մէյտանա կէթիւրտիլէր. վէ իճապ էտէրտէ 30 լիրա տահա վէրէճէքլէրին վատ էյլէտիլէր: Քեաշքի հէր պիր քիլիսէտէ պէօլլէ մուհապպէթ վէ ֆէսաքեարըլըգ ըուհու կէօրիւլէպիլսէ խտի:

ՊԵՏԵՐՈՍ Ա. ԹՕԳՈՒԼԵԱՆ

ԱԳՍԵՐԱՅՏԱՆ ՄԷՔԹՈՒՊ

Կէչէն զըլ զարֆընտա Ագսէրայտա վուգու պուլտն սէյսապ նէթիճէսինտէ քիլիսա վէ մէքթէպ էպնիլէմիլին էվվէլա զըսմէն վէ սօնրա քեամիլէն խարապ օլտուգունը Բահնիւնանըն 13իւնճի նօմէրօսընտա արզ էթմիլ խտիք: Վազա պու պապուէ Տախիլլէ նէզարէթինէ միւրաճաթ վէ իսթիմտատ էտիլմիլ իսէ տէ, հէնուգ պիր սէմէրէ հասըլ օլմատը:

Արզու վէ մէմուլ էտէրիք քի, Ազգապետան պու խուսուստա սէֆաթլա վուգու պուլան միւրաճաթընը նազարը իթիպարա ալարազ հիմմէթլէրին տիրիլ պուլուրմայաճազլար տըր: Նէհրին թամմ քէնսըրնտա մէպնի օլան իշպու խարապէզար քիլիսա վէ մէքթէպ էպնիլէմիլի ինաթա էտէն թաշ սէտտ տախի պիր գաշ եէլլէրինտէն թէնիլքէ ալաիմի կէօթէրիպ, նէհրին հէր սէնէ իշին միւսթէմէլ օլան սէյլ թէհտիտաթընա տա մուգալէմէթ էտէմէյէճէլի անպաշըսըլընտան, էմին պիր մահալտէն արապի իշիլարաըլա արթըգ քիլիսա վէ մէքթէպլէր պինալարընըն օրայա եափտըրըմատը զարուրի օլմուշ տըր: Շու իսէ ազալլի 800—1000 լիրա ըատտէսինտէ պիր մէպաղա միւթէվազգըֆ օլուպ, պիր զըսմը ֆազիր, զըսմը տիլլէրինն իսէ սէյսապէտէ պուլունմասընա ըաղմէն, մէպաղը մէզպուրըն 200 լիրա գատարընը 35 խանէտէն իպարէթ օլան ճէմաթընը թէհահիւտ էտիլօրար: Միւթէպազը զըսմը

խոսեց պիթեթապի ասհապը խայր վէ համիլէթմէն-
տաննն վէ հէմիլիէ քիլիսալարնն շէֆգաթիարննա
խհալէ օրունուր:

Պու պապատէ կէօնտէրիլէճէք իանէլէրի Բահ-
նիւնա խտարէսինին գապուլ էթմէսինի րէճա
էյլէրիլ:

Ինճիլի Բիլիսա Մեհիսի քարաֆրնեան

Գեաթիպ

ԱԼԵԿՍԱՆ Ս. ՊԱԹՄԱՋԵԱՆ

Ագսէրայ (Գոնիա)

ԱՏԱՓԱԶԱՐԸ ՀԱՅՈՒՇԵԱՅ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Յունիս 21 էօյլէտէն սօնրա Ատափազարննն
Փրօթէպման քիլիսէ պինսար Լուսաւօրչական վէ
Բողոքական ազգայինկերտէն վէ Իսլամ մէմուր,
զապիթ վէ միւթէպէրանտան իպարէթ 1000
գատար թաւէթիլէր իլէ սօլու խոի: Շէնա իւ-
զէրինտէ Հայուհեաց Վարժարանն 230 թալի-
պաթը տիլիլմիշ օլուպ պոնչարտան 28ի տի-
լօմա պաճազ խոլէր: Պու Բալիսաթ 30 ֆարզ-
լը եէրլէրտէն կէլմիշ օլուպ, վազաա պիւթիւն
մէմալիք ի մահրուսէտէ միւլէսէսէ ի մէղքիւրէ-
նին նէ գատար վասի պիր շէրէֆ գազանմըշ օլ-
տուղունը իսպաթ էսիյօր խոի: Պու միւնասի-
պէթլէ պիր խուսուս նազարը տիգզաթըմըզը
ճէլպ էթտի քի անա Իզմիթիլէրին տիգզաթըմը
տաւէթ էթմէք իսթէրիլ: Պու մէքթէպտէ Իս-
թանպօլտան 45 Կիլիկիատան 5 ճէզարի-
տէն հաթթա Պուլղարիսթանտան վէ Հապէշիս-
թանտան չակիրտ վար իքէն հէման պիր սաաթ
էօթէտէ Իզմիթտէն անճազ 5 գըզ պուլունույօր:
Բէնտինտէն պիր ազ էօթէտէքի Պաղչէճիք պիր
քէօյ օլտուղու հալտա օրատան 15 թա-
լիպաթ վար տըր: Պու շէյ Իզմիթիլէրի տիւ-
չիւնտիւրսէ տէյէր: Պու պէօյիւք սընֆ պու
զիյնէթտէ քէնտիլէր թարաֆընտան պիր
նութգ օգուճազ իւզրէ Օր. Շարիթ թապիպ-
եանը թալին էթմիլէր խոի: Մէրզուճէ գա-
տընլարնն թալիմ ու թէրպիլէսի իւզէրինէ պիր
մէզպալ օգուտու: Սօնրա Վեր. Յ. Գ. Գրի-
գորեան «Նիճիւն ատէմ եօզ տըր» մէվզուր
իւզէրինէ Թիւրքճէ պիր նութգ իրատ էյլէսի:
Պունտան սօնրա Արտաշէս էֆ. Կէօհէրեան շէհ-
րին թաղական ժողովը թարաֆընտան իրատը
նութգ էտիպ Մարաշտաքի Էրմէնիլէրին մէքթէպ
խուսուսուտա իթթիֆազ էթտիլէրինի զիքր
իլէ պիլճիւմիէ Էրմէնիլէրի տահա զիյատէ միւթ-
թէհիտ օլարազ իյլէմէյէ թէշլիլ էյլէտի: Սօնրա

Արշ. Տ. Արսէն Յարութիւնեան իրատը քէ-
լամ էտիպ պու Հայուհեաց Վարժարանն խըտ-
մէթլէրինի թազաթի էյլէտի: Միւմաիլէյին ի-
րատը քէլամա պաշլամազ իւզրէ իքէն էհալի
թարաֆընտան փէք ճիտտի պիր սուրէթտէ ալ-
զըշանմար էհալինին քէնտինէ գարշը թաշը-
սըղը հիւսն ի թէվէճճիւհէ տէլպէթ էտիյօր խոի:
Մէքթէպին գատիմ միւտիլէսի Միս Ֆարնըմ
իշտէն շէքիլիպ Ամէրիգայա կիթմիշ իսէ տէ, է-
հալի հալա միւմաիլէյանն իսթըրէսինի հիւր-
մէթլէ զիքր էտիպ, անը թէքրարէն քէնտի ա-
րադարնա տաւէթ էթմէքտէ տիլլէր: Կէնճ վէ
տինճ Միս Բինի Միս Ֆարնըմա լայըզ պիր խա-
լիֆ օլմուշ: Մալիւմ օլտուղու իւզրէ, պու մէք-
թէպին միւտիլէսի Ամէրիգալը իսէ տէ, մէք-
թէպին հէյլէթ ի խտարէսի Ատափազարնն Ինճիլի
ճէմաաթի էֆրատընտան իպարէթ օլուպ, օ պիր
եհրի միւլէսէսէ տիր:

Հէյլէթ ի մուալլիմունը վէ խնամախառնքիւնը
պու սէնէքի մուվաֆֆազիլէթլէրինտէն տօլալը
թէպրիք էտէրիլ:

Յ. Գ. Գ.

ՍՕՆ ԽԱՊԵՐԼԵՐ

Տ Ա Խ Ի Լ Ի

Ֆաթիհ Սուլթան Մուհամմէս Բեշարէն ալիսթի.
- Յունիս 13/26 իսթանպօլ իլիւն զիյնէթ վէ մէսէր-
րէթ կիւնիւ խոի: Հէր թարաֆտա շէնլիք, պան-
տէրալար, գալապալըզ վէ ֆիւթուհաթ քէմէր-
լէրի միւշահատէ օլունմազտա խոի: Էօյլէտէն
էվլէլ քէօփրիւտէն պայրազլար վէ չիլէքլէր իլէ
միւզէյլէն վափօրլար մուզիլի սէտապարլա Մար-
մարայա տօղրու Էօլա րէվան օլտուլար: Պիր
պուլչուզ սաաթ սօնրա Այ Սթէֆանիս աչըզա-
րնտան Օսմանլը տօնանմար ուֆուգտան պիր
գօլու պուլութ կիլի կէօրիւնմէյէ պաշլատը վէ
իսթիգպալա կիտէն վափօրլար եէքաիկէրինի
կէշմէք իլիւն իսթիճալ էյլէմէքտէ խոլլէր: Էն-
ճամ գալուշտուլար: Էն պաշտա գաղուզ հա-
լինտէ Էրթօղրուզ զըրլըսը, սօնրա Խայրէսսին
Պարպարու զըրլըսը կէլիյօր վէ արգա տիրէյի
իւզէրինտէ Չաթը Շահանէյէ մախսուս վէ օր-
թաւընտա պէօյիւք ելլալըզ օլան պայրազ թէ-
մէվլիւճ էտիյօր խոի: Վափօրլար հէր թարաֆ-
տան Խայրէսսին զըրլըսընը իհաթա էթտիլէր:
Փատիլան ալթուն Խալալլը պիր քէօք իւզէրի-

տէ օթուրմուշ վէ գարշըպնտա Մանուկ Շէվ-
քէթ փաշա պուլունտըղը հալտէ վափօրարտաքի
էհալի ալզըյատըզճա Սուլթան գալզըպ էլլէրի
իլէ սէլամ վէրէրէրէք հերքէսի թալթիֆ պու-
յուրույօրլար խոի: Այնի գէմանտա թօփ սէտա-
լարը վէ հալայը տիթրէթմէքտէ վէ պիր սօ-
նանմա չու իզտիհամը թագիպ էթմէքտէ խոի:
Մէսէրրէթ, մուհապպէթ վէ հիւրմէթին պէյանը
օլարագ, պիր փէտէրին զուրպէթտէն ալտէթ է-
տիպ քէնտի էվլադարընա գալուշմասը մէնզա-
րէսինէ պէնզէյօր խոի: Հաթթա պու մէնզարէ
պիր ֆաթթիհ փատիշանըն պէօյիւք պիր մուհա-
րէպէ վէ ֆիւթիւհաթթան ալտէթի մէնզարէսի
խոի: չու ֆարգ իլէ քի պուլնըն ֆիւթիւհաթթը
գան վէ աթէշ իլէ տէյիլ մուհապպէթ վէ սա-
լան իլէ օլմուշ խոի: Թօփ իլլէլէրի եւրինէ թէ-
պէսսիւմ, սիւնկիւ եւրինէ իշթիրաք, գուրշուն
եւրինէ աֆվ, չէհլէրի եազմագ, օճագլար սէօ-
յիւնտիւրմէք եւրինէ անլէրին տէրտէրինի տին-
լէյիպ չարէ գըլմագ իշթէ պու սըր էն գուվլէթ-
ի մուհարէպէ վէ էն փալպագ ֆիւթիւհաթթ: Մէ-
մուկ էսէրիգ քի, չիմտէն սօնրա Օսմանը ճէնէ-
րալլարը վէ օլտուլարը Փատիշանըմըզն մէպէ-
քինի թաագըպ էսէրէք պու նէվլէճաաթլա չէճի
վէ պու նէվ ֆիւթիւհաթթա ֆաթթի օլուրլար:
Իշթէ պու թարգ իլէ ֆաթթի Սուլթան Րէշատ
Իսթանպօլա կիրտի: Օլ 7 թէփէլէր՝ ալզը, մու-
զիգա թօփ սէտալարընը աքս էտէր իքէն պուլն-
լարըն արասընտան փատիշան զըրշըտան գալզըպ
էնիպ Տօլմա Պաղչէ սէրայընա սիւլիւլ էլլէտիլէր:
— Կէչէն ձիւմաա կիւնիւ Սէլամըզ րէսմի
Մանաթթըրտա Իսհագիլէ ճամիլնտէ իճրա օ-
լունմը, վէ րէսմի մէզըրիւտէ էճնէպի գօն-
սօլօսլար, միւսաֆիլիլէր վէ վաֆիր էհալի հա-
զըր պուլունմը տըր:— Մանաթթըրտա Տիւլանը
Հարպ թարաֆընտան իտամա հիւք օլունմը
օլան 10 քիլի աֆվը Շահանէյէ նաիլ օլմուշլար,
վէ 116 Պուկլար վէ Րուս գօմթէճիլէրինին
միւճաղաթթ թախֆիֆ էտիլմիշ տիր:— Իւշ սա-
աթ տէվամ էտէն պիր րէսմի կէչիտտէ հիւրրի-
յէթ գահէմանը Նիյազի պէյին աաքէլլէրինին
կէօթէրտիլի մէհարէթ վէ ինթիզամտան սօլայը
Սուլթան Նիյազի պէյէ պէյանը իլթիֆաթ էյ-
լէմիշ տիր:— Սուլթան կէչէն ձիւմա էրթէսի
Մանաթթըրտան հարաքէթլէ Սէլանիլէ վասըլ
օլմուշ վէ էօյլէնտէն սօնրա Սթանպօլա
միւթէվլէճճիլէն պահրէն հարաքէթ էթմիշ տիր:
— Հալը իսեանտա պուլունան Արնավուտ գա-
պաիլ իուէսէսաը Ինկիլթըրա խարիճիլէ նա-

զըրը Սըր էտվըրա Կրէյէ պիր իսթիրհամմա
կէօնաէրէրէք էվրօփա գապինէլէրի լիասէթլէ-
րինէ հիւքիւմէթ ի Օսմանիլէ՝ ալէհինտէքի չի-
քեայէթլէրինին թէվտի վէ թէպիլիլինի րէճա էթ-
միլչէր տիր:— Պաղը Րուսմա վէ էճնէպի զազէ-
թալարըն տէտիլինէ նազարէն Րուսիա Գարա-
տաղ վէ Արնավուտլուղա սիլան իտալ էթմէք-
տէ տիր:— Պիր չօգ Իթալիալը կէօնիլլիլէր ա-
սըլարա մուպէնէթ էթմէք իւզըրէ սուրէթ ի
խաֆիլէտէ Արնավուտլուղա ֆիրար էթմիլչէր:—
Գարատաղա ֆիրար էթմիշ օլուպտա հիւքիւ-
մէթ ի Օսմանիլէ թարաֆընտան քէնտի տիյար-
լարընա ալտէթ էթմէլէրինէ միւսաաաա օլուն-
մըշ օլան Արնավուտլար ալտէթ էթմէյէ հիւն ի
րիգա կէօթէրմէտիքտէն մատա տահա զիյատէ
Գարատաղըն իշէրիլէրինէ տօղրու կիթմէքտէ
տիրլէր: Պու իսէ Գարատաղըն աալարա մուհա-
վէնէթ էթմէքտէ իտիլինի կէօթէրէն պիր տէ-
լի մագամընտա թէլագզը օլունմագտա տըր:—
Էնզիյա իլէ աաաքիր ի Օսմանիլէ արասընտա
զուհուր էտէն պիր միւսատէմէտէ պիր նէֆէր
թէլէֆ վէ 4 նէֆէր տաիս մէճրուս օլմուշ տըր:
Էնզըյանըն թէլէֆաթթ տահա չօգ իմիշ:— Նու-
նան հուտուտընտա Սքուրօ գարաղօլանէսին-
տէքի աաաքիր ի Օսմանիլէ իւզէրինէ Նուհանիս-
թան թարաֆընտան 50 տէֆա սիլան աթըլմը
իսէտէ աաաքիր ի Օսմանիլէ մուգապէլէ էթմէմիշ
տիր: Սիլան աաաքիր մի հա պաշը պօղուգ թա-
րաֆընտան մը աթըլտըղը մալիւմ տէլի տիր:—
Րուսիա վէ Թիւրք հուտուտը իւզէրինտէ վու-
զու պուլան միւսատէմէյէ տաիր էրզըրում վա-
լիսինին վէրաիլի մալիւմաթա նազարէն Նիւվարի
գաղախլար հուտուտը կէչմէք իւզըրէ իքէն Շա-
քիր վէ Սէֆէր իսմիլնտէ իքի աաքէր թարաֆըն-
տան տուրմալարը էմը օլունմը իսէ տէ, անլէր
աթէշ իլէ մուգապէլէ էտէրէք Շաքիրի թէլէֆ,
վէ պիր պաշը պօղուղը տա ճէրէ էթմիլչէր
տիր:— Ատանատան 322 իմզա իլէ Տախիլիլէ
նազարէթլինէ իրապ օլունան պիր արզուհալտա
էահապը իմզանըն աճ վէ փէրիշան պիր հալտէ
պուլունմաաընա րաղմէն ֆահիշ թանգիֆաթ
րէսմինէ թապի թուլուտըզլարը զիքը վէ
րէսմի մէզըրիւրիւն հաաաը իթիտալա իրճաը
իսթիրհամ օլունմագտա տըր:— Խիւսապլէնտի-
կեար, Իզմիթ, Իզմիր, Սամսուն վէ Սիվաս վի-
լայէթլէրինտէ գօյէրա փէք զաիֆ պիր սուրէթ-
տէ տէվամ էտիյօր: Նալընը թօգատտա Յու-
նիս Ծտա 5 միւսապ վուզու պուլունշ տըր:—
Արմանիալը զիյարէթ էթմէք իւզըրէ չէհրիմիզտէն

հարաքէթ էթմիշ օրան Օսմանյը սէյյահյար Յու-
նիս ԿտէՊէրլինէ վասըլ օրուպ Պէրլին պէլէտիյէ հէ-
յէթի թարաֆընտան միւսմալիյէ հիւմանըն շէրէֆինէ
քէշիտէ էտիլէն պիյաֆէթտէ հազըր պուլուն-
մուշլար սըր: — Մուշտա Օսմանյը Մէճիս ի Մէ-
պուսանընըն տաղըտըլմըշ խոյլինէ տաիր զու-
հուր էտէն պիր շայիա էհալլի տիւշարը հէյէ-
ճան էթմիշ իսէ տէ, տաիրիյէ նաղըրընըն ըէսմի
թէքզիպի իւզէրինէ հէյէճանը մէզքիւր թէսքին
օրունմըշ սըր: — Քէօփրիւլիւտէ տինսմիթ մէսէ-
յէսինտէն տօլայը տէրտէսթ օրունան 12 քիշինին
տաըմազ իւզրէ իւսկիւպէ կէօթիւրիւլաւիյիւ
սէօյլէնմէքտէ տիր: — Ժէօն Թիւրքին միւստիրի
Տիվանը Հարապ թարաֆընտան նէֆի էտիլմէքիլիյէ
հիւքմ օրունմըշ օլտուղընտան իսթանպուլտան
ֆիրար էթմիշ իտի: Միւսմալիյէս պու տէֆա
աւլտէթ էթմիշ օլտարազ քէնտի ճէզասընը գա-
պուլ էթմէք իւզրէ հիւքիւլմէթէ թէպիւմ օլ-
մուշ սըր: — Սատըրը սապըզ Հիւսէյին Հիւմի
փաշա Ալճէրիա, Թունուզ վէ Մարօքը զիյարէթ
էթմէք իւզրէ կէշէն Փէնճէնպիս կիւնիւ շէհ-
րիմիզաէն հարաքէթ էթմիշ վէ Ղալաթա ըրլսթը-
մընտա Րուսիա Սէֆիրի Մր. Չարիգօֆ թարա-
ֆընտան թէշնի էտիլմիշ տիր: Պիր Րուս զա-
ղէթասընըն տէտիյինէ նաղարէն հաղընյարտա
Եունանիսթան, Պուկարիա, Սըրպիսթան վէ Գա-
րասաղ զրալլարը ազաւը իճթիմա էտէրէք Պալ-
զան մէսաիլի սիյասիյէսինի միւզաքէրէ էտէ-
ճէքէր տիր: — Մալիյէ նաղարէթի վէրկիլէրին
թահսիլի իշինն էհալլիյէ պաղը սուհուլէթ ի-
թասընտ տաիր տիւշիւնմէքտէ օլուպ, խուսու-
սի վազիֆէ իլէ իսվէշէրա վէ Ֆրանսայա կիթ-
միշ օրան իսթանպուլ վիլայէթի տէֆթէրտարը է-
մին պէյ թարաֆընտան պիր ըստիթ հաղըր-
լանսազա սըր: — Կէշէն ձիւմա էրթէսի կիւնիւ
Իզմիրտէն իսթանպուլ կէյմիշ օրան Փանթալէոն
շիրքէթինին էյիւնա վափօրընտա կէօմրիւք ըէս-
մինտէն դաշըրմազ իւզրէ 5 ֆասուկիս սէֆէթ-
լէրի իշինտէ կիլլէնմիշ 25,000 մաւլէր ֆիշէնկ-
լէրի քէշֆ էտիլմիշ տիր: Սէֆէթլէր Տիվանը
Հարապ նազ օրունուպ, Գափիթան էլիսա տէր-
տէսթ էտիլմիշ տիր: — Րուս Փէթրօլունըն իտ-
իսպը իւզէրինէ խուսուսի պիր ըէսմին վազ օ-
լունտուղը պէյանըյէ Հալէպտէ Րուս թիւճճար-
լարընըն վաղը օրան շիքիայէթի իւզէրինէ հիւ-
քիւլմէթին էճնէպի թիւճճարլարտան ըէսմ ի մէզ-
քիւլին ախը էտիլմէմէսինի լաղըմ կէլէպէրէ թէպ-
լիլ էթմիշ տիր: — Պիր գաշ ալտան պէրու ճէզրէ
ճիվարընտա իսթիլպա թօխուլարը էքմէքտէ

պուլունան Պէտրիսան աիլէսինտէն Միտհաթ վէ
Պէտրի պէյլէր Պիւնթան թէսմիյէ օլունան իւլ-
քէնին վէրասէթէն քէնտիլէրին թահթը թէ-
սարուլթընտա պուլունըր իքէն հիւքիւլմէթ թա-
րաֆընտան զապթ օլունմըշ իտիլինէ տաիր պիր
մազպաթա գալէմէ ալրպ անը Պէրլարի, Շիր-
վան վէ էրտէ աշիրէթլէրինէ իմզա էթտիրմէք-
տէ իմիշլէր: Նըլսըզըն էն էսնա մէմուրիյին-
տէն օլուպտա Րըտվան փաշանըն գաթիլի, վէ
մէզքիւր պէյլէրին պիրստէրի պուլունան Ապ-
տիւրէզզազ տախի անլէրէ մուսավէնէթ էթմէք-
տէ իմիշ:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ազգ. Ժողով կէշէն ձիւմա կիւնիւ ազաւը
իճթիմա էտէրէք Շարգի Անատուլուտա վուզու-
պուլան գաթի ու ճինայաթա տաիր միւզաքէրէ
էյլէմիշ, վէ պու նէվտէն հատիսաթըն էօնիւնիւ
ալմազ իւզրէ նէ կիպի թէտապիր ի գաթիլէնին
իթթիլտաղը լաղըմ կէլէճէյինի թէտգիզ վէ թաւ-
սիյէ էթմէք իւզրէ մէսէլէ վարչական Ժողովա
իւսլէ էտիլմիշ տիր: — Պիթիս Առաջնորդը
թարաֆընտան վիւրուտ էտէն պիր թէլէզրաֆա
նաղարէն, Պիթիս վալիսի ինթիտան էշքըյալարը
տէրտէսթ էտէրէք Պիթիսէ Եօլլամըշ սըր: Տէր-
տէսթ օլունանյար միյանընտա ճինայէթլէրին
ապ ֆաիլլէրինտէն Հաճի Էօմէր իսմինտէ հալը-
նըզ պիր քիշի պուլունմազտա սըր: Պիթիս,
Մուշ, Սասուն վէ Սղերգտէ էհալի խաւֆ ու
տէնշէթ իշինտէ պուլունտուղու, վէ 30 գասար
գարիյէ ըէիպէրի վանա կէլէքէք ասալիյին մու-
հաֆազասընը հիւքիւլմէթտէն թալէպ էթտիք-
լէրի տախի պիլտիրիլմէքտէ տիր: — Խաւն
Ժողով թարաֆընտան թային օլունան հէյէթ ի
մախսուտէ կէշէն Փէնճէնպիս կիւնիւ Պապը
Ալիյէ կիտէրէք Սասուաղամ վէքիլի Նէճմէտտին
պէյէ միւրաճասթլէ Շարգի Անատուլ. վիլայէթ-
լէրինտէ տէվտա էտէն ահվալը միւստիֆէյէ
էնճամ վէրմէք իւզրէ ճանիլէրին թէճգիլէսինի
թալէպ էթմիշլէր տիր: Նէճմէտտին պէյ տախի
Պիթիս վալիսինին պաղը էշքըյալարը տէրտէսթ
էթմիշ օլտուղունը, վէ պազիլէրինի տախի հա-
ղընտա տէրտէսթ էտէրէք տիւշարը միւսաղաթ
էտէճէյինի պէյան էյլէմիշ տիր: — Պապը Ալի-
տէն թիւրքճէ զազէթապարա վէրիլէն պիր ըէսմի
պէյաննամէտէ, Խայթտա գաթի օլունան 8 քի-
շիտէն մասա թէքրարէն 4 քիշինին գաթի է-
տիլմիշ օլմասընտ տաիր ճէրէյան էտէն շայիա-
թըն պի ապ ու էսաս օլտուղու, վուզու պու-

լան ճինայեթիւրին սըրֆ տրագի մէսէյէսինտէն
նէշէթ էթտիյի վէ վիւայաթ Ը մէգքիւրէտէ տ-
սայիշին պէրքէմալ խախի պէյան օլունմը տըր:
— Կրօն. ժողով սօն իճթիմաւնտա Ամէրիգատան
Մուշեղ Եպիսկոպոս հազգընտա Փաթրիգխա-
նէյէ վիւրուտ էտէն մէքթուպարը օգուշըպ,
միւմաիլէյին Ամէրիգատա պիւ իշի օլմատըը
միւնասիպէթիէ Կիլիկիատա պօշ գալան Առաջնորդ-
ըզարտան պիրինէ տալէթ օլունմարը պապըն-
տա Սիւ Կաթողիկոսընա վէ պիզգաթ Մուշեղ
Եպիսկոպոս տախի հազմագըրլա գարար վէր-
միշ տիր: — Զաթ Ը Շահանէնին Բումէլիյէ վուգու
պուլան սէյյահաթը միւնասիպէթիյէ Ատանա վա-
զըսընտա 15 սէնէ վէ միւէպպէտ քիւրէք ճէ-
զասըյյա մահքիւմ օլան 36 քիշինին աֆվ Ը Շա-
հանէյէ մագհար օլտուըը, հալ պու քի պուշար
արասընտա միւէպպէտ քիւրէյէ մահքիւմ օլան
էրմէնիլէրտէն պիր քիշի պուլունմատըը ան-
լաշըմը տըր: Պունյարըն տախի Յունիա 10
եէվմի մախսուըը միւնասիպէթիյէ սէրպէսթ
պրագըրմալարը Փաթրիգխանէ թարաֆընտան
խթիտա էտիլէճէք տիր: — Կէշէն հոֆթա 4
Բում գըզարը Փաթրիգխանէյէ միւրաճաթ
էտէրէք էրմէնի կէնճէր իլէ էվէնմէք իւզրէ
էրմէնի քիլիսէսինի գապուլ էթմիշէր տիր: —
Օամ. Մէճիս ի Մէպուսանընտա խաթախանէ-
լէր իշիւն թախսիս օլունան մէպաղտան Ազգ.
Հիւանդանոցա 1000 լիւրա ի Օամանի խապէթ
էթմիշ տիր: — Վանա Առաջն. Տեղապաշ թա-
յին օլունմուշ օլան Տ. Յովսէփ Արքեպ. Սա-
րաֆեան Թէքրտաղընտան իսթանպուլա ալտէթ
էթմիշ օլուպ հազընտա մահալը մէմուրիյէթինէ
ազիմէթ էտէճէք տիր: Միւմաիլէյն ուզուն վազթ
Ամէրիգատա պուլունուպ էրմէնի գալմընըն
լիւպաթըը պիր վէքիլի մագալմընտա չալըշըն
տըր: Յովսէփ Արքեպ. ըն պէյանընա նազարէն,
Ամէրիգատա պուլունան էրմէնիլէրին առէտի
20—25 պին հիւսալ օլունմագտա տըր: Անլէր
ումուրը խալըլիյէյէ սէխալէթիէ հարսըմ էտի-
յօրլար: Գալիֆօրնիատա պուլունան պաղճը էր-
մէնիլէրին հալը հազըր վէ միւսթաղպէլի չայանը
մէմուսիյէթ պիր հալտէ կէօրիւնիյօր: — Կի-
լիկիա Կաթողիկոսը Գայսէրիյէյէ եէվմ ի միւվա-
սէլէթիլէրինտէ էհալի թարաֆընտան փէք մու-
թանթան պիր սուրէթտէ իսթիգալ օլունմուշ
տըր: Ս. Կաթողիկոս Պէնտէկոստէ Կիրակիսինտէ
Պաշարագ ալինի իճրա էտիպ էրմէնիճէ լիւանտա
պիր տէ վաղ իրատ էթմիշ տիր: Մէգքիւր վաղ
Դիմաքսան Եպիսկ. թարաֆընտան Թիւրքճէյէ

թէրճէմէ օլունմը տըր: Ս. Կաթողիկոս Գայ-
սէրիտէ պուլունուպըը Տ Կիւն գարֆընտա Թա-
լաք, Ս. Կարապետ վէ Ս. Դանիէլ Վանքա-
րընը գիյարէթ էթմիշ վէ էրմէնի Գաթօլիք վէ
Փրօթէսթանլար թարաֆընտան տախի հիւսնի
գապուլ պուլմուշ տըր: — Սուլթան Սէլանիքտէ
պուլունուպըը վազթ Սէլանիքտէքի էրմէնի
քահանաք Տ. Թուխմանեանա պիր ալթուն
սաաթ ինտա էյլէմիշ տիր: — Յօսիշէ Յայրուկի-
տա օգունուպընա նազարէն, Պէրլինէ Աճէմ
էլլիսի թային օլունան Յովհաննէս Խան պիր էր-
մէնի տիր: Աճէմ գանունը էսասիսինճէ պիր
զայր ի Միւպիմ էլլի թային օլունամագ իսէ տէ,
միւճէրրէպ քիմսէլէրէ չէտիա իթիյաճ պուլուն-
սուլունտան Յովհաննէս Խանըն թայինինէ մէճ-
պուրիյէթ հասըլ օլունշ տըր: Ինկիլթէրտա
թալիմ օլունմը օլուպ Շէյքաֆիյը վէ Պայրընտան
էթմիշի թէրճէմէլէր իլէ քէսպ ի իշթիսար էթ-
միշ տիր: Յովհաննէս Խան պիր գաշ չարգի լի-
սանլարտան մատա Ալմանճա, Յրանսըգճա վէ
Ինկիլթէլի էյի պիլիւր: — Կէշէն Փաղար Կիւ-
նիւ էրմէնի Գաթօլիք ճէմաթը Պէյ օլունտա
Թէրգեան Ս. ըն Կոնգալընըն օգունմալընա միւ-
սաատէ էթմէտիքտէն մատա անը փարչալպըպ
Իհրագ էթմիշէր, վէ պէօյլէ հաիարգարընը թէ-
լէղրաֆիյէն Թէրգեան Ս. ա տախի պիլիսիլիլէր
տիր: Պու միւնասիպէթիլէ Ոսկեքերան քիլիսա-
լընտա վաբուշմագ պիլի վուգու պուլմուշ տըր:
Մէգքիւր Կոնգալըն պաշգա քիլիսալարտա տախի
օգունմալը մէն էտիլմիշ տիր:

ՓՐՕ. ՃԵՄԱԱԹԸ

Տօգ. Տատ Գօնիատա թէէսիս էթմէք մագսէ-
տինտէ պուլունուպըը խաթախանէ իշիւն
րուխաթմամէ թահալ էթմէք իւզրէ Տէրիսա-
ատէթտէ պուլունմագտա տըր: — Թարսուս Գօ-
լէճի լէիսի միւսթէրէմ Տօգ. Դրիսթի տիւշար
օլտուըը թէհլիքէլի խաթալըգտան իֆագաթ
պուլմուշ օլուպ, Պէյրութտան Թարսուսա ալ-
տէթ էյլէմիշ տիր: Միւմաիլէյն Ամէրիգանըն
Պիլօյթ տարիւլֆիւնունընտան թալիպ ի իմ ու
հիքմէթ գէվաթա վէրիլէն Յայ Պէրա Գաֆա իւն-
վանընտ նաիլ օլունշ տըր: — Այնթալ միսիօնէր-
լէրինտէն Մ. Թրօպրիճ հազընտա մա ֆամիլիա
Ամէրիգայա կիսէճէք տիր: — Պու սէնէ Գօնիա
Գօլէճինտէն Յունիա 16տա տիլիօմա ալան էֆէն-
տիլէրին իսիլէրի աթիսէքիլէր տիր, Պօղոս էֆ.
Տէր Պօղոսեան (Հաճընլը), Յակոբ էֆ. Պօղոսեան
(Ֆէքէլի), Կարապետ էֆ. Գազանճեան (Պօղու),

Սամուէլ էֆ. Սամուէլեան (Նիկտէլի)։ — Գօնիա Գօլէճի մուալլիմէրինտէն Տիգրան էֆ. Տիւլ-կէրեան թաթիլի մաֆամկիա Պէրմանտատա կէ-չիրիպ օրատա ըուհանի տաիրէտէ իշլէճէէք տիր։ Տօգ. Ժամկուհեան տախի թաթիլի Ազ-շէհրտէ կէչիրէճէէք տիր։ — Պանաղրմա քիլիսէսի թաթիրաթը իշիւն Վեր. Գ. Պաղտասարեան 100 զրշ. վէ մէճմու պէտէլի օլմադ իւզրէ Միսակ էֆ. Մօրճիկեան 20, Մր. Կարսնըր 60, Վեր. Գ. Մանուկեան 60 զրշ. կէօնաէրտիլինի Արամ էֆ. Թորոսեան եաղբօր։ — Բէսապ ճիվարըն-տաքի գարիէլէրաէն էքիզ Սլուգ քիլիսէսի եէ-նի պիր քիլիսէ ինչասընա թէշէպպիււս էյլէմիշ-լէր վէ թէմէլ թաշընը դօմադ իւզրէ իճրա օ-լունան մէրասիմ վաղթընտա ճէմաաթ 43 օսմ. լիր. ճէմ էյլէմիշլէր տիր։ — Վեր. Յովհ. Էսքի-ճիւհան եաղբօր քի «Պէյրուլթ, Լաթագիա վէ Հալէպտէ պուլունան էրմէնի ասքէրլէր հէր թա-րաֆտան հիւնի թէվէճճիւն կէօրտիւքլէրինի վէ ասքէրլիքաէն մէմնուն օլտուգլարընը պէ-յան էտիյօրլար։ — Բէսապ, Սըվէյտիյէ, Անթա-քիա վէ Գըրըգիանտաքի միւնթաճիյնէ հիւքիւ-մէթ թարաֆընտան թէվզի էտիլէճէէք 3000 լի-րա իանէյի թէվզի էթմէք իւզրէ Հալէպ վալիսի իյէ Շահէ վարդապետ Յունիս 15աէ Հալէպտէն հալաքէթ էյլէմիշլէր տիր»։ — Այնթապ Գօլէճի-նին սէնէվի վաղընը Վեր. Համբարձում Աշճեան իրատ էյլէմիշ տիր։ — Տօգ. Յակոբ Բէճէպեան միւնթաճ պիր քիմէյէ 6 ալըդ Բահնիւն իա-նէ էյլէմիշ տիր։ — Պիթիյա Լոնիլի ճէմաաթը Աղասի էֆ. նին քէնտիլէրէ կէօնաէրտիլի Բահ-նիւնաան տօլար պէյանը մէմնունիյէթ էտէրլէր։

ԽԱՐԻՃԻ

Ինկիլիզ Գրալը Ճօրճ պէշինճիլին քէքվիճի. — Յունիս 22 Փէնճէնպիւհ կիւնիւ. Լոնկիլիպէրին Գրալը պէշինճի Ճօրճ Լօնտրանըն Ուէսթմինս-թըր ուլու քիլիսէսինտէ թաճանմը տըր։ Պու միւնասիպէթլէ տիւնեանըն ճիւմիէ տէվլէթ-լէրի թարաֆընտան կէլմիշ օլան միւսաֆիրլէր վէ մէմէքէթին հէր թարաֆընտան կէլմիշ պիւսապ սէյրճիլէր չէհրի տօլաուրմուշ իտիլէր։ Զանն օլուն-տուղունա կէօրէ օ կիւնտէ 7 միլիօն էնալիսի օլան Լօնտրատա պիր օ գատար տա սէյրճիլէր պուլունույօր իտի։ Պու իզտիհամ արասընտա սիւքուն ու սէյրմէթի թէէմին իշիւն 12,000 գատար փօլիպէր վէ Լօրա Քիչինէրլին թահթը իտարէսինտէ 60,000ի միւթէճավիլ ասքէրլէր իտիլիստամ օլունմուշ տըր։ Գըրալ վէ գրապիչա սապահըն սաաթ 9½ ընտա (ալաֆրանկա) Պը-

քինկէմ սարայընտան ալալը վալա իլէ չըզըպ պիւթիւն եօլլարը տօլաուրմուշ օլան պիւսապ իզտիհամն սիւքէքլի ալգըշարը արասընտան Ուէսթմինսթըր ուլու քիլիսէսինտէ կէլմիշ տիր։ Բիլիսէ իշէրտէն վէ տիշարտան միալի նամէշուտ գիյնէթլէր իլէ թէգէին էտիլմիշ իտի։ Գրալ վէ գըրալիչա քիլիստա քէնտիլէր իշիւն թէտարիք էտիլէն սանտալեայա օթուրունա Ուէսթմինս-թըր մէքթէպի չակիրտէլի խուսուսի պիր մա-գամ թէրէնիւմ էյլէսիլէր։ Տուա քիթապըն-տան պաղը գըթալարըն գըրաաթընտան սօնրա եօրգ Արքաւ.ը գըսա պիր վազ իրատ էտիպ, ա-նըն ագապընտա Բանթէրպըրի Արքաւ.ը գըրալըն թահիլի (եէմին) մէրասիմինի իճրա էթաիրտի։ Պունտան սօնրա եինէ Բանթէրպըրի Արքաւ.ը անը եաղ իլէ մէս էտիպ, անա պաղը ըէմզլէր իթա էյլէտի, էգճիւմէ Գալալիլէրիք ալամէթի օլան ալթուն մահմուզէ, ասալէթ վէ մէրհամէթ ըմ-զի մագամընտա գըրըճլար, ասա ի հիւքիւմէթ վէ սաիրէ։ Նիհայէթ միւթէվէֆֆա փէտէրի գըրապ էտուարմըն թաճընը գըրալըն պաշընա գօյարադ պէրէքէթ տուսար օգուսուշ վէ պու եօլ իլէ գըրալըն թաճանմա մէրասիմի պիթմիշ վէ պունուն իւզէրինէ Վէլի անտ վէ տիկէր էվլատ-լարը վէ լօրալար գըրալա արգը ուպուտիյէթ էթմիշլէր տիր։ Պունտան սօնրա գրալիչանըն թաճանմաար իճրա օլունմը, վէ սօնրա գրալ վէ գրալիչա վէ մալիյէթի Պըքինկէմ սէրալարնա ալ-տէթ էյլէմիշլէր տիր։ Գրալ վէ գրալիչա սէրա-լըն պալգօնընտան իզտիհամա կէօնաէրտիլէրի հիւրմէթի թահսին եօլունտա սէլամ վէրմիշլէր տիր։ — Էօյլէտէն սօնրա սաաթ 7½ տա շէհրա-լին պաշալըպ պիւթիւն Լօնտրա միւթէնէվզի զիյալարա թէգէին էտիլմիշ տիր, վէ Բիւսթէլ Փէլէստէն վէրիլէն պիր ալամէթ իւզէրինէ պիւ-թիւն Լօնտրա էթրաֆընտա, վէ ճէգալի Պրի-թանիանըն հէր թարաֆընտա 3,000 գատար թէ-փէլէրտէ պէօյիւք մաշալալար եաղըմը տըր։ Ամէրիգատա, Փարիզտէ պիլճիւմէ միւսթէմիշ-քեաթտա տախի պու միւնասիպէթլէ զիյնէթլէր իճրա էտիլմիշ վէ զիյալիլէր վէրիլմիշ տիր։

Միւսիւրի մեսուլ վէ սահիպ ի իմթիյազ

Յ. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

Օ. ԱՐՁՈՒՄԱՆ ՄԱԹՊԱԱՍԸ

Տէրիսատէթ, Զագմագճըլար, Յակօքիան իան